

Respect voor burgemeester, geluk voor inwoners

300 GEMEENTERADEN

in het nieuw

PERSONEELSBELEID ROESLARE

Alles om er snel bij te horen

DE TOEKOMST VAN LIEVEN ANNEMANS

'Schepen van Geluk, een goed idee'

DE STAAT VAN DE KINDEROPVANG

Volgens Michel Vandenbroeck

A woman with short blonde hair, wearing a blue jacket, is smiling and looking at a tablet held by a man. The man is wearing a white hard hat with the 'fluvius' logo, a high-visibility yellow and blue jacket, and is pointing at the tablet. The background is a bright, outdoor setting, possibly a construction site, with a blurred structure in the distance.

Aangename kennismaking

Op **7 februari** start onze mediacampagne om **Fluvius**, als nieuw bedrijf, bij iedereen in Vlaanderen voor te stellen.

De klant staat bij ons centraal en kan altijd op ons rekenen.

www.fluvius.be

fluvius.
Tot bij u

Iedereen die Alfred Gadenne één keer heeft ontmoet, weet met welke ernst en toegankelijkheid hij zijn functie als burgemeester uitoefende.

Reageren?
Twitter met ons
mee op @vvs en
@mieckvos

De lokale kracht

Met meer dan achthonderd op het podium, met sjerp, wat een gevoel en wat een trots bij het aanschouwen van zoveel lokale kracht tijdens het startfeest in Antwerpen. Dat was precies de bedoeling. Zeven dagen in de week staan de burgemeesters, schepenen, topambtenaren en gemeentelijke medewerkers de klok rond klaar voor burgers. Dit ongelooftelijke engagement nemen ze op zonder erbij stil te staan en met veel enthousiasme. Toch blijft het belangrijk dat we onze stem laten horen en dat we tonen dat het ook af en toe een kwelling kan zijn. Niet alleen in Polen, ook bij ons. Bij het startfeest stonden we daarom even stil bij de vreselijke moord, ondertussen meer dan een jaar geleden, op de burgemeester van Moeskroen. De beminlijke, eenvoudige en toegewijde Alfred Gadenne werd de keel overgesneden, toen hij zoals elke avond plichtbewust de poort van de begraafplaats ging sluiten omdat hij er vlakbij woonde. Vermoord, omdat hij in de ogen van de dader verantwoordelijk was voor het ontslag en uiteindelijk de zelfdoding van diens vader. Iedereen was in shock. Niet alleen door wat er met hem gebeurd was, maar vooral omwille van de lauwe berichtgeving in de pers, alsof het een fait-divers was. Het feit dat een burgemeester in de ogen van elkeen voor alles verantwoordelijk is en dat dit zelfs een motief voor moord kan zijn, haalde amper de pers. Ontstellend. Niemand leek stil te staan bij de unieke inzet van deze burgervader voor zijn gemeente, bij zijn rol en verantwoordelijkheid, zijn samenwerkende competenties met de organisatie en met de omliggende regio. Iedereen die Alfred Gadenne één keer heeft ontmoet, weet met welke ernst en toegankelijkheid hij zijn functie als burgemeester uitoefende.

De inzet en toegankelijkheid van burgemeesters en lokale mandatarissen staat vandaag in schril contrast met het respect voor en het aanzien van hun ambt. Burgemeesters blijven nog steeds heel toegankelijk via mail en Facebook. De eisende en vaak grove taal in mails of op Facebook zijn een continue psychologische terreur voor burgemeesters en lokale verantwoordelijken. En dat terwijl ze elke dag lokaal zoveel presteren in een geest van samenwerking. Terwijl ze telkens op zoek blijven gaan naar innovatieve oplossingen voor complexe problemen, in een veld van ingewikkelde en soms tegenstrijdige wetgeving.

We moeten het vak van burgemeester en schepen in de media absoluut als een echt metier blijven opeisen. Een metier waarvoor passie nodig is om elke dag te blijven doorgaan. Een metier waarvoor kennis van zaken, luisterbereidheid en durf nodig zijn. Want meer dan ooit is de toekomst aan ons. Lokaal lossen we armoede op. Lokaal zorgen we voor betere woonkwaliteit, voor betere fietsveiligheid, voor creativiteit en ambiance om steden tot leven te brengen. Lokaal doen we het, en dit zetten we elke dag in de kijker. Blijf de sterke verhalen posten met de hashtag lokaaldna of localdna. Zo ziet iedereen de sterke praktijken die in het beste geval de lokale televisiezender halen, maar zeker niet meer de grote zenders. Wij maken zelf het verschil. Samen maken we het lokale sterk.

En net zoals we dit tijdens het startfeest en met onze aanwezigheid tijdens de installatievergaderingen en de *start sterk*-welkomstdoos wilden aantonen, willen we een gemeend dankjewel zeggen aan de raadsleden, schepenen en burgemeesters, maar ook aan de gemeentelijke medewerkers die elke dag in hun gemeente of stad die lokale kracht realiseren.

Mieck Vos, algemeen directeur Vereniging Vlaamse Steden en Gemeenten

inhoud

FEBRUARI 2019

politiek

300 gemeenteraden in het nieuw

In de eerste week van januari legden 7398 gemeenteraadsleden in Vlaanderen de eed af. Klaar om mee te werken aan een mooiere gemeente, een betere samenleving en een zorgzamere maatschappij.

STEFAN DEWICKERE

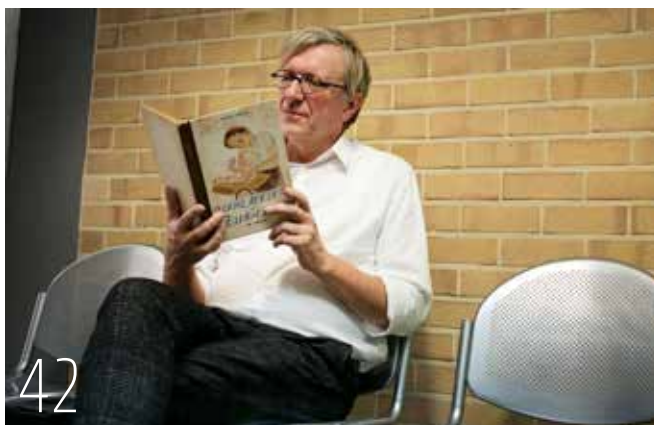
de toekomst

'Schepen van Geluk, een goed idee'

Een gemeente zorgt absoluut voor het geluk van de inwoners, zegt professor Lieven Annemans, want in je gemeente is er plaats om elkaar te ontmoeten, je te ontplooiën en in veiligheid op te groeien.

STEFAN DEWICKERE

STEFAN DEWICKERE

interview

De staat van de kinderopvang in Vlaanderen

Volgens professor Michel Vandenbroeck kan de kinderopvang in Vlaanderen beter, al is een minimale kwaliteit gegarandeerd en dat is in andere landen niet altijd het geval. Vooral de emotionele omkadering is goed, educatief kan het beter, kinderen krijgen weinig pedagogische uitdaging.

Lees **Lokaal** ook **digitaal**
via Gopress, vraag login
via abonnementen@vvsg.be

Volg ons op

politiek

Nieuw elan door homogeen takenpakket

De vroegere clusterwerking in Oostkamp was achterhaald. Nu werken de medewerkers in negentien thematische teams en die organisatie weerspiegelt zich in het college. Elke schepen heeft een homogeen takenpakket.

jongerenbeleid

Kindvriendelijk beleid is beleid dat de lat hoog legt

Kindvriendelijkheid is een kwaliteitscheck, dan is beleid voor iedereen toegankelijk, democratisch, participatief en van goede kwaliteit. Nu is er een nieuwe toolkit voor gemeenten die kinderen naar waarde schatten.

financiën

De Vlaamse begroting door een lokale bril

Elk jaar neemt Lokaal de Vlaamse begroting door en kijkt naar de evolutie in de geldstromen naar de gemeenten.

#lokaalDNA Londerzeel

In het Zomerhuis is verdriet geen taboe

Het zorgloket van Londerzeel startte twee jaar geleden met maandelijkse koffiesalons voor mantelzorgers in het Zomerhuis. Nu is het een plaats waar kinderen en volwassenen openlijk mogen rouwen.

vooraan

- 3 Opinie
- 6 Kort

politiek

- 12 300 gemeenteraden in het nieuw
- 18 Oostkamp: Nieuw elan door homogeen takenpakket voor schepenen en diensten
- 22 De stem van de gecoro weegt
- 26 Estafette / Burgemeester Els Robeyns

organisatie

- 28 Roeselare: Alles om er snel bij te horen
- 34 De Vlaamse begroting door een lokale bril
- 36 De toekomst van Lieven Annemans: 'Schepenen van Geluk, een goed idee'
- 40 Het nieuwe gemeentehuis: Staden

werkveld

- 42 Interview met Michel Vandenbroeck over de staat van de kinderopvang in Vlaanderen
- 48 Kindvriendelijk beleid is beleid dat de lat hoog legt
- 54 SDG's in de praktijk: duurzame kinderopvang
- 56 In het Zomerhuis is verdriet geen taboe
- 58 In contact met Margot Mys

- 60 Agenda
- 61 Joblokaal
- 62 Burgemeester Triljoen

COLOFON

HOOFDREDACTEUR Marlies van Bouwel **REDACTIE** Marleen Capelle, Pieter Plas, Bart Van Moerkerke **COVERBEELD** Bart Lasuy **VORM** Ties Bekaert **DRUK** Schaubroeck **MET DE STEUN VAN** Belfius en Ethias, partners van de VVSG **ADVERTENTIES** Peter De Vester, peter@moizo.be, T 03-326 18 92 **VACATURES** Monika Van den Brande, vacatures@vvsb.be, T 02-211 55 43 **ABONNEMENTEN** abonnementen@vvsb.be, T 02-211 55 07 **PRIJS ABONNEMENT** VVSG-leden: 75 euro (vanaf 10 ex. 65 euro), Niet-leden: 150 euro. Een abonnement is jaarlijks opzegbaar in november **VERANTWOORDELIJK UITGEVER** Mieck Vos, algemeen directeur VVSG **VERENIGING VAN VLAAMSE STEDEN EN GEMEENTEN VZW** Bischoffshoeflaan 1-8, 1000 Brussel, T 02-211 55 00, www.vvsb.be **CONTACT** lokaal@vvsb.be

Ondertekende artikelen verbinden alleen de auteurs. Reacties zijn welkom. De redactie zal deze naar eigen inzicht al dan niet opnemen, inkorten of er melding van maken. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, elektronische drager of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Startfeest lokaal beleid

Op 21 januari vroegen meer dan achthonderd burgemeesters en schepenen om meer respect aan de burgers. Ze deden dit in Antwerpen op het startfeest van de lokale besturen, een samenwerking van de VVSG en ABB.

VVSG kijkt naar de toekomst

Voor de verkiezingen van 26 mei heeft de VVSG samen met haar bestuurders een memorandum geschreven voor beleidsmakers bij de Vlaamse, de federale en de Europese overheden. Hierin duidt ze aan wat het lokale bestuur kan ondernemen en wat de Vlaamse, federale en Europese overheden kunnen doen om goed lokaal beleid te voeren.

De VVSG pleit voor volwaardig partnerschap, met samenwerking tussen de Europese, federale, Vlaamse en lokale overheden maar ook met de burgers, de middenveldorganisaties, de bedrijven en de kennisinstellingen. Dat de komende federale, Vlaamse en lokale bestuursperiodes bijna samenvallen biedt een mooie kans om samen beleid te voeren.

Als samenleving zetten we een stap voorwaarts met sterke lokale besturen, tenminste als ze meer lokale autonomie en beleidsruimte krijgen zodat bestuurders, medewerkers, burgers en organisaties samen kunnen experimenteren. Lokale besturen zijn pas sterk met genoeg financiële ruimte om te investeren in infrastructuur en sociaal beleid. De stijgende pensioen-

STEFAN DEWICKER

uitgaven eisen een oplossing, het Gemeentefonds vraagt een aanpassing en het kadastraal inkomen heeft behoefte aan een nieuw systeem. Burgerprojecten kunnen de lokale democratie en de sociale cohesie versterken, zonder dat ze het primaat van de politiek aantasten. Er moet aandacht zijn voor cohesie in onze superdiverse gemeenschappen. Na de verregaande integratie van de OCMW's en de gemeenten moet het lokale sociaal beleid alles omvatten, met armoedebestrijding boven aan de agenda. Gemeenten worden levendiger als economische bedrijvigheid zich verweeft met wonen en leven, met duurzamere mobiliteit en hernieuwbare energie.

Lokale besturen hebben baat bij een overkoepelende ICT-strategie en een aanbod van IT-bouwblokken waaruit ze kunnen putten. Maar aandacht is er nodig voor digitale geletterdheid, want slimme gemeenten kunnen niet zonder slimme burgers.

Om al deze doelstellingen te realiseren ijvert de VVSG voor een interbestuurlijk duurzaamheidspact tussen de federale, Vlaamse en lokale overheden in een alliantie met burgerprojecten en middenveldorganisaties, bedrijven en onderwijsinstellingen.

.....
Ingrid Pelssers
Het memorandum staat op www.vvsg.be

@vvsg bedankt voor de inspirerende startdag voor lokale besturen! Een sterk lokaal bestuur kan enkel door een succesvol team op poten te zetten, Ann Wauters gaf duidelijk aan hoe je dat kan doen! #lokaaldna

Peter Van den Berge @Petvdb
schepen@Overijse – Twitter 21/1

Wanneer we in een wereld leven waar vorige week nog een burgemeester werd vermoord, dan weet je dat bestuurders / politici niet enkel respect verdienen - ze hebben er net zoals iedereen recht op! Goed van #vvsg om dit onder aandacht te brengen #lokaalstart

Frederik François @FredmFrancois
media/comms@alde_cor@eu_cor – Twitter 21/1

Voor een zaal vol burgemeesters en schepenen mogen spreken op de startdag @vvsg, over het belang van smart cities. Noodzakelijk om dingen die overheid doet fundamenteel te herbekijken: veranderen, aanvullen of helemaal laten verdwijnen dankzij nieuwe technologie. #vvsg

Maurits Vande Reyde @Mauritsvdr
schepen Diest financiën, smart city, economie, toegankelijkheid en city marketing – Twitter 21/01

“Het verbinden van enorm veel partijen is nodig om tot een succesresultaat te komen. Dit geldt voor sport, maar ook voor lokale besturen.” @AnnWauters12 geeft tips aan de lokale bestuursploegen over teamwork! #lokaalstart #lokaalDNA @vvsg @ExelloNet @vlofin

Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB)
@ABB_Vlaanderen

Ready, set, go! @Destelbergen #installatievergadering. Bedankt @vvsg voor het #startsterk pakket

Elsie Sierens @ElsieSierens
burgemeester Destelbergen-Heusden – Twitter 04/01

Vanavond @ingelmunster 20 uur. #installatie #gemeenteraad - iedereen van harte #welkom. Dank @vvsg voor #starterspakket

Dominik Ronse @secretaris_8770
Algemeen Directeur van gemeente en OCMW Ingelmunster

Vroeger waren fusies een taboe. Onder-tussen beseffen we dat een fusie een positief verhaal kan zijn waar inwoners zich betrokken en enthousiast bij voelen. We zijn dus niet tegen fusies, zolang ze vrijwillig ontstaan, gedragen door de deelnemende gemeenten.

Mieck Vos, algemeen directeur VVSG – Knack 2/1

Op grond van samenwerking

Bij vragen over gedeeld eigenaarschap of gebruiksrecht beland je bij de commons: culturele en natuurlijke hulpbronnen gebruikt en beheerd door burgers. Dit boek bundelt bijdragen van diverse Vlaamse experts en richt zich tot een brede groep van praktijkmensen die op zoek zijn naar nieuwe, meer solidaire manieren om grond te beheren. De auteurs tonen praktijkvoorbeelden van gezamenlijke initiatieven die de effecten van privatisering en vermarkting van grond verzachten, daar waar de publieke overheid én de markt tekortschieten. De commons-initiatieven situeren zich in het domein van de huisvesting (wooncoöperatie, gemeenschapsgrond, cohousing), trage wegen en voedselsystemen. Verder gaat de nodige aandacht naar commons als governance-model.

- D. Holemans, P. Van den Broeck, A. Kuhn (reds.)
- Op grond van samenwerking: woningen, voedsel en trage wegen als heruitgevonden commons
- Uitgeverij EPO, Antwerpen
- 26.50 euro

STEFAN DEWICKERE

De toestand van de ruimte voor het eerst gebundeld

Meten is weten, dachten ze bij het Departement Omgeving. Maar harde cijfers en vergelijkend materiaal over de ruimtelijke staat van Vlaanderen ontbraken veelal of zaten verspreid. Het RURA (Ruimterapport Vlaanderen) brengt daarin verandering. Voor het eerst wordt ruimtelijke informatie samengebracht in een document van maar liefst 453 pagina's, rijk geïllustreerd met overzichtelijke kaarten, tabellen en fraaie infographics. Zo leren we dat wanneer een college een vergunning weigert en in beroep wordt gegaan, de deputatie in bijna de helft van de gevallen de vergunning toch nog verleent. Het RURA gaat vervolgens in op de ruimtelijke situatie voor de thema's wonen, economie, mobiliteit, energie, voorzieningen en open ruimte. De versnippering van Vlaanderen en de negatieve gevolgen daarvan blijken uit zowat alle cijfers en kaartmateriaal. En omdat deze thema's niet los van elkaar staan, wordt er tot slot ingegaan op de verbindende thema's 'bebouwd weefsel', verweving, 'transformatie' en 'omgevingskwaliteit'.

Het rapport zoomt niet in tot op provinciaal of lokaal niveau. Daardoor is het vooral gemaakt voor mensen die op Vlaams niveau bezig zijn met ruimtelijk beleid. Voor gemeenten heeft het vooral een sensibiliserende en inspirerende waarde. Voor cijfers kunnen zij terecht bij de gemeentemonitor.

Xavier Buijs

Het RURA kun je bestellen of downloaden via www.ruimterapport.be

Tot 13 februari

Fonds Duurzaam Materialen- en Energiebeheer: oproep regionale projecten

Het Fonds Duurzaam Materialen- en Energiebeheer wil via projectsteun bijdragen tot de transitie naar een energiezuinige, circulaire samenleving. De oproep voor bovenlokale projecten richt zich op innovatieve of visionaire initiatieven met een (potentieel) aantoonbaar en blijvend milieurendement op het vlak van energie- of materialenbeheer. Een project kan maximaal 25.000 euro steun aanvragen.

www.kbs-frb.be

Gemeenten moeten wijze van huisnummering vastleggen in een verordening

De wijze waarop gemeenten huisnummers toekennen is op dit moment een lokale bevoegdheid, de gemeente moet maar een paar spelregels respecteren. Daarom stelde een deel van de gemeenten een eigen verordening op, zodat iedereen wist hoe ze te werk gingen. Binnenkort verandert de werkwijze. De wijze van toekenning van huisnummers zal voortaan worden bepaald door de federale overheid, via een modelverordening. Gemeenten kunnen deze verordening 'overrulen' door via de gemeenteraad een eigen verordening aan te nemen. Die moet

dan wel door de federale overheid worden goedgekeurd. Als er geen gemeentelijke verordening is, is de modelverordening van toepassing.

De VVSG werd niet over deze werkwijze gecontacteerd, maar hoopt betrokken te worden bij de concrete uitwerking van dit model.

.....

Xavier Buijs

Wet van 25 november 2018 houdende diverse bepalingen met betrekking tot het Rijksregister en de bevolkingsregisters, BS van 13 december 2018, Inforumnummer 325450

Tot 1 maart Verborgen erfgoedparels

Het agentschap Onroerend Erfgoed organiseert in 2019 voor de vierde keer een Onroerenderfgoedprijs. Die staat opnieuw in het teken van verborgen parels, erfgoed dat in de regel niet publiek toegankelijk is maar zowel bouwkundig, landschappelijk als archeologisch erfgoed kan zijn. Het prijzengeld voor de winnaar bedraagt 15.000 euro, de twee andere laureaten krijgen elk 2500 euro.

www.onroerenderfgoedprijs.be

Notulen eenvoudig opmaken met Gelinkt Notuleren

Gelinkt Notuleren is een webtoepassing waarmee lokale besturen agenda, notulen en besluiten eenvoudig kunnen opmaken en publiceren. Technisch zijn ze meteen conform de opgelegde standaard en dus gelinkt. De webtoepassing maakt het mogelijk de documenten online, veilig en authentiek te bewaren en ze met het juiste niveau van beveiliging (publiek) ter beschikking te stellen, en ze regelt het automatisch aanvullen van de mandatendatabank bij het publiceren van de notulen. Om toegang te krijgen tot Gelinkt Notuleren, moet een gebruiker gekend zijn in het gebruikersbeheer Gelinkt Notuleren. De lokale beheerder – meestal de algemeen directeur – kan je toegang geven.

.....

Voor vragen kun je terecht bij GelinktNotuleren@vlaanderen.be.

De handleiding vind je op <https://gelinkt-notuleren.vlaanderen.be/handleiding/>

Wij zijn geen gewone belangenorganisatie. Tussen de VVSG en de lokale besturen staat een gelijkheidsteken, wij zijn de steden en gemeenten.

Mieck Vos, algemeen directeur VVSG – Knack 2/1

Wij vragen dat de volgende federale regering werk maakt van een soort solidariteitsfonds dat de pensioenen van alle vastbenoemde ambtenaren, zowel op het federale, Vlaamse als gemeentelijke niveau, op zich neemt. (...) Alleen lokale besturen betalen alles zelf. Dat is niet langer houdbaar en fair.

Wim Dries (CD&V), burgemeester van Genk en voorzitter van de VVSG – Het Belang van Limburg 9/1

Wat echt het verschil zal maken bij de omschakeling naar elektrische mobiliteit, zijn niet het handvol laadpalen dat de overheid installeert, maar de technologie en de industrie. Goedkope elektrische auto's, goedkope batterijen, goedkope windmolens, goedkope zonnepanelen – dat is de echte energietransitie. Politici moeten begrijpen dat de trein vertrokken is en dat ze hun knikkers moeten inzetten op zaken die de markt per definitie links zal laten liggen: fietspaden, openbaar vervoer, de isolatie van scholen en overheidsgebouwen.

Energiespecialist Damien Ernst – Knack 16/1

Netbeheerder Fluvius zou veel verder kunnen gaan met warmtenetten, maar ze willen niet de concurrentie aangaan met hun eigen gasnet, dat al overal ligt. Steden en gemeenten zijn daar financieel deels van afhankelijk. Ze voeren alleen testprojecten uit met een warmtenet in nieuwe verkavelingswijken, terwijl iedereen weet dat zo'n net veel effectiever is in een stad. Dat is echt jammer.

Bram Pauwels van het bedrijf BeauVent, dat een warmtenet voor Oostende uitbouwt – Knack 2/1

Het klimaatdebat is groot en complex, en wordt boven onze hoofden gevoerd. De vraag is: wat kunnen we nu zelf al doen? We willen een verschil maken op het enige niveau waar dat kan: het lokale.

Warre Germis (18), leerling van het Stedelijk Lyceum Groenhout in Berchem – De Morgen 16/1

Op 26 mei mengen maar liefst 360.000 jonge Vlaamse kiezers tussen 18 en 23 jaar oud zich voor het eerst in de electorale strijd. Dat is nagenoeg 8 procent van het aantal kiezers dat in oktober voor de lokale verkiezingen opdaagde. Het is lang niet zeker in welke richting die jongeren kantelen.

Analist Rik Van Cauwelaert – De Tijd 19/1

Virtueel boren in de ondergrond

De app van de Virtuele Boring toont op elke plek in Vlaanderen de lagenopbouw van de ondergrond, tot vijf kilometer diepte. De nieuwe tool is ontwikkeld door Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV) waarin het departement Omgeving, de Vlaamse Milieumaatschappij en het departement Mobiliteit en Openbare Werken de ondergrond in Vlaanderen wetenschappelijk ontsluiten. De Virtuele Boring is ook voor professionals en boorfirma's een nuttig instrument vooraleer ze naar het terrein trekken: denk bijvoorbeeld aan pompproeven, sonderingen, onderzoek naar delfstoffen, stabiliteitsonderzoek, geothermie of waterwinning.

www.dov.vlaanderen.be/page/virtuele-boring

Haal speelnatuur naar je gemeente

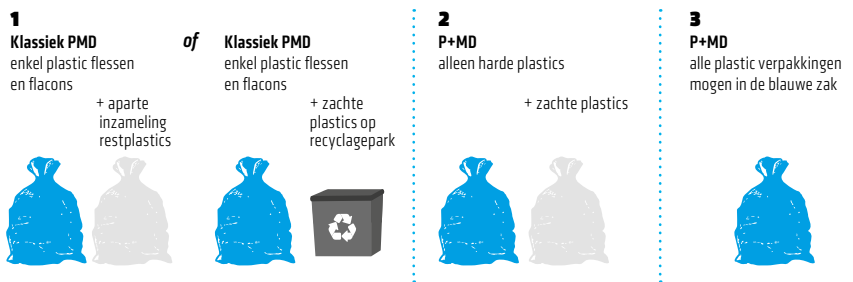
Kinderen en jongeren moeten vrij kunnen spelen in een natuurrijke en avontuurlijke omgeving. Daar zet het netwerk Springzaad zich voor in. Het Memorandum 2019 van Springzaad geeft inspiratie voor een prikkelend speelnatuurbeleid en schetst zeven beleidsacties om speelnatuur te realiseren in je gemeente. Meer speelnatuur draagt overigens bij tot ontharding, meer biodiversiteit, en een groenere mobiliteit.

Lees en download het memorandum via springzaad.be (kies 'springzaad teksten')

Alle plastic verpakkingen in blauwe zak vanaf 1 januari 2021

Op 20 december 2018 kreeg Fost Plus een nieuwe erkenning van de Interregionale Verpakkingscommissie. De erkenning bevat de timing voor de invoering van de nieuwe blauwe zak waarin alle plastic verpakkingen zouden mogen. Die nieuwe blauwe zak wordt geleidelijk aan ingevoerd tussen 2019 en 2021. De gemeenten en intercommunales kunnen tijdens deze periode in onderling overleg met Fost Plus met drie inzamelscenario's werken.

Drie inzamelscenario's

De inzameling van de klassieke PMD-zak, zonder inzameling van andere plastics, moet in principe eindigen op 31 december 2019. Daarna moet heel België gedekt zijn met een van de drie andere scenario's. De nieuwe blauwe zak zou op 1 januari 2021 in heel België ingevoerd moeten zijn.

Momenteel zamelen de meeste Vlaamse gemeenten nog altijd de klassieke PMD-zak in. Voorlopers zijn Aalter, Menen en Waregem die de uitbreiding van wat in de blauwe zak mag al hebben getest, met de verschillende scenario's. Daarnaast werkt Waregem met een inzameling van alle harde plastic verpakkingen via de blauwe zak en de folies in een eigen aparte zak, dus niet in de blauwe zak. Dat scenario is nu uitgebreid naar alle gemeenten van het werkingsgebied van de intercommunale IMOG. De PMD-zak voor alle plastic verpakkingen begint op 1 april bij IDM en VERKO, op 1 juni bij MIWA en IBOGEM en op 3 juni bij MIROM Menen en MIROM Roeselare, wellicht start dan ook IVM Milieubeheer. Voor de rest van Vlaanderen is het wachten op Fost Plus dat de opdracht voor de sortering van de uitgebreide fractie nog aan het organiseren is.

Meer inzameling hard nodig

Gemeenten willen al langer een uitbreiding van de PMD-zak. In Vlaanderen recyclen we maar een derde van alle plastic verpakkingen (33,7%). Veel plastic verpakkingen belanden in het restafval, waardoor we waardevolle grondstoffen verliezen. De uitbreiding van de PMD-zak doet daar iets aan en verlost ons meteen ook van een moeilijke sorteerboodschap. Zelfs na twintig jaar communiceren over alleen plastic flessen en flacons in de blauwe zak, dachten veel Vlamingen nog altijd dat de P van PMD stond voor alle plastic verpakkingen. Maar er zijn nog voordelen. Zo versterkt de uitgebreide inzameling de producentenverantwoordelijkheid voor plastic verpakkingen. Bovendien krijgen we meer zicht op het productontwerp van verpakkingen. Producenten brengen nog te veel plastic verpakkingen op de markt die moeilijk sorteer- of recyclebaar zijn. Door alle plastic verpakkingen toe te laten in de PMD-zak kunnen we de inspanningen van de producenten beter evalueren en indien nodig ook het beleid bijsturen.

Loes Weemaels

laureaat

Bijenvriendelijk Genk

Al voor de vierde keer ging de Vereniging voor Openbaar Groen in opdracht van het departement Omgeving op zoek naar de bijenvriendelijkste gemeente. Na Beernem (2017), Beveren (2016) en Knokke-Heist (2015) mag Genk nu die titel voeren. Vijftig gemeenten namen aan de wedstrijd deel en kregen vorige zomer bezoek van een jury die rekening hield met bijenvriendelijk groenbeheer zoals later snoeien of maaien, het aanplanten van extra bomen, struiken en kruiden voor bijen en positieve communicatie hierover. Ook het ondertekenen van het bijencharter, de opmaak van een bijenplan en speciale extra inspanningen werden in rekening gebracht. De laureaten krijgen een label met één, twee of drie bijtjes en uit die laatste groep wordt de winnaar gekozen. Er zijn twaalf gemeenten die zich nu driesterrenbijengemeente mogen noemen: Aalst, Beernem, Beersel, Beveren, Bonheiden, Genk, Hasselt, Kalmthout, Knokke-Heist, Oosterzele, Roeselare en Torhout.

Genk onderneemt al sinds 2014 veel bijenvriendelijke acties en die worden voortgezet met nog meer originele activiteiten: de oprichting van het B-team, de opmaak van een bijenplan met een uitgebreid communicatieplan, de bouw van een innovatieve bijenhul in het Heempark en campagnes met scholen en horeca.

Gemeenten die speciale aandacht hebben voor bijen, kunnen zich vanaf eind april opnieuw inschrijven voor de wedstrijd 'Groene Lente' categorie 'Bijenvriendelijkste gemeente'.

www.vvog.info en www.weekvandebij.be

Tot 8 maart

Gouden Kinderschoen 2019: zet jouw kinderopvang de toon?

Met de Gouden Kinderschoen wil het VVSG-Steunpunt Kinderopvang inspirerende, lokale projecten in de kinderopvang in de kijker zetten en bekronen. Levert jouw lokaal bestuur goed werk in de kinderopvang? Kan jouw project een voorbeeld zijn voor de sector, een inspiratiebron voor andere lokale besturen? En wil je het in de kijker zetten? Waag je kans. Er zijn weer Gouden Kinderschoenen te verdelen in de vijf categorieën Kind - baby en peuter, Kind - schoolgaand, Ouder, Beleid en Samenwerking. Als je project geselecteerd is, kun je van 18 maart tot 12 april stemmen zoeken en zo een van de vijftien genomineerden worden. De drie projecten met de meeste stemmen per categorie worden genomineerd voor de Gouden Kinderschoen, ze mogen hun project voorstellen op de Inspiratiedag Kinderopvang en ontvangen er hun trofee.

www.goudenkinderschoen.be.

'Er zijn veel zaken die gestuurd moeten worden boven de gemeenten. Ik denk maar aan mobiliteit, tewerkstelling, woonbeleid en richtlijnen over open ruimte. Zeker voor kleinere gemeenten is een tussenniveau als dat van de provincie nog altijd zeer belangrijk.'

Kurt Moens (N-VA), eerste gedeputeerde provincie Oost-Vlaanderen, gemeenteraadslid te Evergem en daar ook uittreidend OCMW-voorzitter – Het Laatste Nieuws 19/1

'Niemand kan ontkennen dat de provincies in een aantal domeinen schitterend werk leveren, ik denk bijvoorbeeld aan waterbeheer en fietspaden. Men kan zich wel afvragen of de provincie als politiek niveau, met een verkozen raad en bestuur, nog een functie heeft.'

Mieke Vos, algemeen directeur VVSG – Knack 2/1

'Voor de herbestemming van een parochiekerk geeft het bisdom de voorkeur aan een culturele, sociale of educatieve invulling. Maar je kunt niet van alle kerken een concertzaal of een cultuurhuis maken. Het is onvermijdelijk dat sommige een commerciële functie krijgen.'

Peter Malfliet, woordvoerder van het bisdom Gent, n.a.v. de herbestemming van de Gentse Sint-Annakerk – Trends 17/1

'De algemene personenbelasting die vandaag de basis vormt van de financiering van onze steden en gemeenten is niet meer van de 21ste eeuw. Afhankelijk van waar je woont, verschilt ook het percentage. In Limburg alleen al schommelt dit tussen 5 en 8,5 procent. De volgende Vlaamse regering moet dringend werk maken van een moderne financiering van de lokale besturen.'

Professor Overheidsfinanciën Herman Matthijs (UGent, VUB) – Het Belang van Limburg 9/1

'De wettelijke mogelijkheid om de leeftijd voor GAS te verlagen naar 14 jaar heeft niet geleid tot een heksenjacht tegenover minderjarigen, zoals sommige organisaties vreesden. Dat blijkt uit de resultaten van onze bevraging.'

Wim Dries (CD&V), burgemeester van Genk en voorzitter van de VVSG – Belga 19/1

'Ik krijg geregeld vragen of ik een goed woordje kan doen, maar aanwervingen zijn apolitiek. Ik geef de naam door van wie gesolliciteerd heeft en dat is het. Ik ga zeker niet zeggen dat die persoon de job moet krijgen.'

Thomas Vindts, burgemeester van Beringen – Het Nieuwsblad, 23/1

Driehonderd besturen in het nieuw

In de eerste week van januari zijn de driehonderd Vlaamse gemeentebesturen van start gegaan. Op de installatievergadering in het gemeentehuis legden de raadsleden hun eed af, niet alleen als lid van de gemeenteraad maar ook als OCMW-raadslid. Dat is een van de vele nieuwigheden die sinds januari van kracht zijn.

Kruisem

Lievegem

Laakdal

Leuven

DANIEL GEERBERTS

STEFANDEWICKERE

Lille

Bonheiden

De grootste nieuwigheid voor lokale politici is de integratie van OCMW en gemeente, waardoor de raden dezelfde samenstelling hebben. In kleinere gemeenten zullen de twee vergaderingen doorgaans na elkaar plaatsvinden, maar als de gemeenteraad normaal al tot middernacht duurt, dan is het beter de OCMW-raad een dag later te houden. De voorzitter van de gemeenteraad is sinds begin dit jaar ook de voorzitter van de OCMW-raad. Deze mensen zitten dus twee vergaderingen voor die ze uiteraard ook allebei moeten voorbereiden. Bovendien moeten ze er samen met de algemeen directeur nauwlettend op toezien dat de raad twee keer formeel beslist, er moet een zekere scheiding blijven. Toch gaat minister Liesbeth Homans ermee akkoord dat eerst de punten van de openbare zitting van de gemeenteraad op de agenda komen, waarna de gemeenteraad wordt geschorst om dan de punten van de openbare zitting van de OCMW-raad te bespreken. Dan kan het publiek na de openbare zittingen de zaal verlaten,

Houthalen-Helchteren

Maldegem

Kapelle-op-den-Bos

Knokke-Heist

Roeselare

Brakel

De Pinte

waarna de raadsleden eerst de gesloten zitting van de OCMW-raad en daarna die van de gemeenteraad afhandelen. Als deze raden op één avond doorgaan, krijgen de raadsleden één keer presentiegeld, als ze twee of drie avonden in beslag nemen, wordt dat twee of drie keer het presentiegeld. Voor de voorzitters blijft de collegagroep bestaan, ze mogen in de loop van de volgende maanden een uitnodiging verwachten. Sinds twaalf jaar hoeft de burgemeester de gemeenteraad niet meer voor te zitten. Toen deze nieuwe regel werd ingevoerd, kreeg een op de drie gemeenteraden een aparte voorzitter, zes jaar geleden was dat al in twee op de drie gemeenteraden het geval. Verwacht werd dat het nu een verplichting zou worden. Die voorspelling is niet uitgekomen, maar wellicht zullen er toch weer meer gemeenten kiezen voor een aparte raadsvoorzitter.

College is ook vast bureau

Het college van burgemeester en schepenen is voortaan ook het vast bureau.

De burgemeester is de voorzitter van het college en van het vast bureau. Nieuw is dat op de installatievergadering in elke gemeente verplicht een bijzonder comité voor de sociale dienst is aangetreden. Dit comité heeft een gesloten taakstelling, het behandelt alleen de individuele steundossiers. De leden van dit comité mogen ook niet-raadsleden zijn. De burgemeester of een schepen kan het bijzonder comité voorzitten, maar ook een gemeente/OCMW-raadslid dat dan als schepen wordt toegevoegd aan het college. Een gemeente waar een raadslid voorzitter van het Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst wordt, heeft dus een schepen meer, die eventueel ook extra bevoegdheden kan krijgen. Waar dat niet gebeurt, zijn er twee schepenen minder dan in de vorige beleidsperiode. De voorzitter van het Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst heeft in een grotere stad een uitgebreide taak en kan per wijk, thema of dag subcomités oprichten.

Deze veranderingen brengen veel aanpassingen met zich mee en daarom organiseert de VVSG voor de bijzondere comités nog opleidingen in februari en maart. Alle praktische informatie hierover staat op www.vvsg.be/agenda.

Verslagen

Nieuw vanaf deze legislatuur is het zittingsverslag. Naast de notulen die juridisch de agendapunten en de uitslag van de stemming beschrijven, is nu ook een zittingsverslag verplicht waarin chronologisch de vragen en tussenkomsten samengevat worden. Als dit een schriftelijk verslag is, moet het ook goedgekeurd worden op de volgende zitting, maar bij een audio- of audiovisuele opname hoeft dat niet. De nieuwe gemeenteraad moet het huishoudelijk reglement goedkeuren dat aangepast wordt aan het nieuwe decreet lokaal bestuur, de deontologische code heeft daarentegen geen aanpassing nodig. De nieuwe gemeenteraad stemt ook over alle vertegenwoordigers in samenwerkingsverbanden en adviesraden.

Roosdaal

Kuurne

Kluisbergen

Overijse

Ravels

Huldenberg

Edegem

Kortrijk

Grimbergen

Spiere-Helkijn

Mortsel

Borsbeek

In-, af- en uittreden

Een nieuw raadslid krijgt tijdens de eerste raadszittingen heel veel te beslissen, terwijl het dan nog niet eens goed weet wát het beslist. Door het vernieuwde decreet lokaal bestuur is het ook voor de anciens nog zoeken en aanpassen.

Van de meerderheid in de oppositie belanden is niet gemakkelijk. De wissel van de wacht vraagt een aanpassing aan beide kanten. Vanuit de vorige meerderheid heb je veel zaken beslist en in gang gezet en die wil je nu graag opvolgen, terwijl het nieuwe bestuur zich nog moet inwerken. Soms is dit een bittere pil, maar die wordt nu iets minder moeilijk te slikken dankzij de nieuwe uittredingsvergoeding voor burgemeesters en schepenen. Wie zes jaar college achter de rug heeft, heeft nog zes maanden recht op behoud van de wedde, wie twaalf jaar in de meerderheid heeft gezeten krijgt nog twaalf maanden uitbetaald door de gemeente, tenminste als de

persoon in kwestie geen ander inkomen of pensioen heeft.

Transparant

Het administratieve toezicht op de lokale besturen wordt eenvoudiger. Zo is er geen tweetrapsafweging meer, maar wordt een klacht gegrond of niet gegrond geacht.

Vanaf nu moeten gemeenten veel meer op de website zetten dan ooit tevoren. De Vlaamse overheid vraagt zoveel mogelijk documenten en notulen op de website te publiceren, zodat iedereen ze gemakkelijk kan raadplegen. Het bestuur hoeft bij meldingsplicht alleen nog aan het Administratieve Toezicht te laten weten dat de besluiten op de website staan. Komt er een nieuwe burgemeester, schepenen of raadslid, dan moet dit ook meteen op de website veranderen. ■

MARIAN VERBEEK IS VVSG-STAFMEDEWERKER GEMEENTELIJKE WERKING EN GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN EN MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

Turnhout

Avelgem

Een nieuw raadslid krijgt tijdens de eerste raadszittingen heel veel te beslissen, terwijl het dan nog niet eens goed weet wát het beslist. Door het vernieuwde decreet lokaal bestuur is het ook voor de anciens nog zoeken en aanpassen.

STEFAN DEWICHERE

Laakdal

Londerzeel

Destelbergen

Oostkamp geeft administratie en college een nieuw elan

Oostkamp stapt af van de traditionele gemeentelijke diensten. Medewerkers zullen in negentien thematische en in hoge mate zelfsturende teams werken. De nieuwe administratieve organisatie weerspiegelt zich ook in het college van burgemeester en schepenen. Elke schepen heeft een homogeen takenpakket, de gebruikelijke lappendeken aan bevoegdheden behoort tot het verleden.

Wie op de website van de gemeente Oostkamp de takenpakketten van de schepenen bekijkt, komt tot een verrassende vaststelling. Er is geen sprake meer van bevoegdheden zoals mobiliteit, sport of burgerzaken. De gemeente heeft bijvoorbeeld wel een schepen voor vrije tijd en een voor het beheer van de publieke ruimte. Burgemeester Jan de Keyser en algemeen directeur Jan Compagnol schetsen het kader en de achtergrond van deze toch wel ingrijpende verandering op het niveau van het college van burgemeester en schepenen. 'We hebben in Oostkamp een traditie van vernieuwing en van uitstekende samenwerking tussen administratie en politiek,' zegt burgemeester de Keyser. 'Zes jaar geleden, toen we ons nieuwe gemeentehuis Oostcampus in gebruik namen, hebben we meteen gemeente en OCMW

geïntegreerd. Daarmee liepen we enkele jaren voor op de meeste lokale besturen. Tijdens de vorige bestuursperiode stelden we vast dat de manier waarop de gemeente georganiseerd was, op grenzen botste. De samenleving verandert razendsnel, de burger heeft hoge verwachtingen van het lokale bestuur. We moesten de gemeente anders organiseren om onze doelstelling van uitstekende dienstverlening, zoals die is vastgelegd in onze visienota 2030, na te komen.'

Teamwerk

De gemeentelijke administratie was voor de dienstverlening georganiseerd in drie clusters: leven en sociaal, wonen en omgeving, en vrije tijd. Onder elke cluster waren de verschillende traditionele diensten gegroepeerd. 'Die clusterwerking was achterhaald,' zegt Jan Compagnol. 'Ze kwam niet meer

voldoende tegemoet aan de vragen van de burger en aan de ambitie van de gemeente. Als een vereniging bijvoorbeeld een activiteit wilde organiseren, moest ze bij verschillende diensten langsaan: ze had een goedkeuring nodig, een toestemming om af te wijken van de geluidsnormen, ze moest mis-

Jan de Keyser:

'Tijdens de vorige bestuursperiode stelden we vast dat de manier waarop de gemeente georganiseerd was, op grenzen botste. We moesten ze anders organiseren om de doelstelling van uitstekende dienstverlening uit onze visienota 2030 na te komen.'

DANIEL GEERAERTS

schien materiaal lenen. Daar bestonden allerlei processen en procedures voor, maar het was zeer complex voor de burger. Ook nieuwe bestuurlijke ontwikkelingen pasten niet meer in de clusterwerking. Denk aan de omgevingsvergunning op de kruising van de diensten milieu en ruimtelijke ordening. Een jaar geleden zijn we aan een oefening begonnen om de gemeente te reorganiseren. Het resultaat is dat we naar teams gaan die zichzelf voor een stuk kunnen organiseren, waar mensen een grotere verantwoordelijkheid krijgen en waar we nog meer proberen om de juiste persoon op de juiste plaats in de organisatie te krijgen. Het team evenementen bijvoorbeeld is verantwoordelijk voor het hele proces vanaf

de aanvraag van een evenement tot de dag waarop het plaatsvindt. Vergunningen zijn van a tot z de verantwoordelijkheid van het team vergunningen.' Voor burgemeester Jan de Keyser geeft het werken in teams ook meer perspectief aan medewerkers om te evolueren in de organisatie. 'Een teamcoördinator hoeft geen medewerker op A-niveau te zijn, evengoed is het iemand op B-niveau die het gewend is vergaderingen te leiden. Een jongere kan een positie innemen waar hij in de klassieke administratie pas na tien of vijftien jaar zou

geraken. Omgekeerd zal natuurlijk niet elk diensthoofd automatisch teamcoördinator worden. Met de nieuwe manier van werken willen we ook de creativiteit van de medewerkers naar boven halen. Je merkt vaak dat mensen in hun vrije tijd heel creatief zijn en veel initiatief nemen. Als we ze uit hun strakke, misschien wat beknellende functie halen en hun meer verantwoordelijkheid geven, kunnen we die creativiteit en passie voor een stuk binnen de muren halen. Ik ben ervan overtuigd dat de nieuwe organisatie meer autonomie en betrokkenheid zal opleveren, en dat de medewerkers meer op hun

College en teams

Het nieuwe college bestaat uit de burgemeester, de schepen van beleid publieke ruimte, wonen en werken, de schepen van organisatie en dienstverlening, de schepen van beheer publieke ruimte, de schepen van vrije tijd, de schepen van patrimonium en aankoopbeleid, de schepen van sociale zaken.

De teams zijn het team college van burgemeester en schepenen, het managementteam, het team radar en dienstverlening, het team medewerker, het team communicatie en participatie, het team ICT, het team financiën en personeelsadministratie, het team nood, het team eerstelijnsdienstverlening, het team exploitatie, het team overheidsopdrachten en patrimonium, het team beleid publieke ruimte en wonen, het team beheer publieke ruimte, het team vergunningen, het team evenementen, het team aanbod en programmatie, het team warme gemeente, het team individuele hulpverlening, het team administratieve ondersteuning.

competenties zullen worden ingezet. Ze zal het mogelijk maken proactiever en creatiever te werken.'

Permanent veranderen

Elke verandering is lastig. Niet alle 220 medewerkers van de gemeente staan te springen voor de teamwerking, die een deel zekerheid en identiteit wegneemt. Niet iedereen hoeft ook helemaal anders te gaan werken of nieuwe taken

Jan Compernelo:

‘We gaan naar teams die zichzelf voor een stuk kunnen organiseren, waar mensen een grotere verantwoordelijkheid krijgen en waar we nog meer proberen om de juiste persoon op de juiste plaats in de organisatie te krijgen.’

op te nemen. In elk team zijn verschillende profielen gedefinieerd, waarin iedereen wel zijn plaats kan vinden: coördinator, coach, expert, planner, teamlid. Een medewerker kan van verschillende teams deel uitmaken, met ook een verschillend profiel, bijvoorbeeld coach in het ene team, gewoon teamlid in het andere. In het totaal zijn er negentien teams uitgetekend, maar misschien zijn het er over enkele jaren meer of minder, misschien zijn sommige teams tegen dan verdwenen en zijn er nieuwe bij gekomen. De organisatie zal voortdurend veranderen. Ook de vroegere ondersteunende diensten worden in het teambad getrokken. De personeelsdienst bijvoorbeeld vervelt tot een team financiën en personeelsadministratie en een team medewerker. Dat laatste team zal medewerkers begeleiden in hun loopbaan in de organisatie, het zal ervoor zorgen dat hun competenties maximaal worden benut en dat ze kunnen doen wat ze graag doen. Jan Compernelo: ‘De hele omslag is het voorbije jaar voorbereid, we zijn met enkele pilotteams van start gegaan. Voor de zomer worden alle teams uitgerold, maar we

zullen zeker een jaar nodig hebben om de hele verandering tot een goed einde te brengen. Op iets langere termijn zal deze manier van werken ook onze werving en selectie veranderen. En ik kan nu al voorspellen dat we op grenzen zullen botsen van bijvoorbeeld de rechtspositieregeling.’

Collegiaal college

De reorganisatie van de administratie kreeg ook een pendant op beleidsniveau, in het nieuwe college van burgemeester en schepenen. ‘De verkokering op administratief vlak was er ook in het college met de klassieke opdeling in bevoegdheidspakketten. Vrije tijd was verdeeld in sport, cultuur, jeugd, toerisme, recreatie, feestelijkheden. Als je de administratie reorganiseert, was het logisch ook tot inhoudelijk homogene taken voor de schepenen te komen,’ zegt burgemeester de Keyser. ‘Ook dat was geen makkelijke oefening. Het spreekt voor zich dat een schepen van vrije tijd meer in beeld komt dan een die bevoegd is voor organisatie en dienstverlening. Vroeger had je meer mogelijkheden om een mix van bevoegdheden te maken,

die pasmunten hadden we nu niet. Het grote voordeel is dat een beleidsveld niet in blokjes wordt gehakt waar zeven schepenen bij betrokken zijn. Nu neemt één schepen de lead. Dat is tegelijkertijd ook de achilleshiel van het systeem. Vroeger keken verschillende schepenen mee op een domein, nu niet meer. Dat wil zeggen dat elke schepen alle informatie op het college zal moeten brengen. Dat zal veel meer dan vroeger moeten functioneren als een collegiaal orgaan. En natuurlijk is niet alles helder en zijn er witte vlekken. Waar eindigt publiek beleid en begint publiek beheer? Bij de heraanleg van een straat of plein is het logisch dat publiek beleid eerst komt en dat publiek beheer geleidelijk overneemt als de beleidsknopen zijn doorgehakt. Hoort wijk-werken bij werken of bij sociale zaken? Het is aan de bevoegde schepenen om daarover het gesprek aan te gaan en een voorstel te doen aan het college dat uiteindelijk beslist. Nog eens, dat laatste is cruciaal. Dit moet een collegiaal verhaal worden zonder voorafnames van schepenen.’ ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

Gemeente BOORTMEERBEEK
werft aan

1 deskundige burgerzaken (statutair / B-niveau)

vervult een ondersteunende en aansturende functie binnen de dienst onder leiding van het diensthoofd burgerzaken

*

Solliciteren kan tot en met vrijdag 15 februari 2019

*

Meer informatie: <http://www.boortmeerbeek.be/vacatures-gemeente>

Snel en doeltreffend meldingen in het openbaar domein verwerken?

mDesk

Een omgevallen boom, overvolle vuilnisbakken, een fietswraak langs de kant van de weg of een losse stoeptegels. Op elk moment van de dag kunnen betrokken inwoners er melding van maken. Via e-mail, online formulieren, social media of telefonisch. Hoe gaat u daar als gemeente of intercommunale mee om?

Eén systeem voor het registreren, monitoren en afhandelen van meldingen in het openbaar domein.

mDesk is dé oplossing om meldingen en suggesties van burgers, medewerkers in de openruimte en toezichthouders in het openbaar domein te registreren en af te handelen. Het meldingenmanagementsysteem biedt significante voordelen: kortere doorlooptijden, betere dienstverlening en het voorkomt (kostbare) fouten.

CONXILLIUM

Meer weten?

Kijk op: conxillium.com/be (en download de brochure), mail naar: info@conxillium.com of bel: +31 88 770 80 00.

De stem van de gecoro weegt

De gemeentelijke commissie ruimtelijke ordening adviseert het lokale bestuur over de grote ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente. Een taak die ze zeer ter harte neemt en die door de lokale beleidsvoerders naar waarde wordt geschat, ook al zijn er wel eens wrijvingen. Nu de nieuwe gecoro's voor de komende zes jaar worden samengesteld, delen drie goed beslagen commissievoorzitters hun ervaringen.

De nieuwe gemeentebesturen zijn aan de slag, de komende dagen en weken worden de gemeentelijke adviesraden samengesteld. Zo ook de gemeentelijke commissie ruimtelijke ordening of gecoro, verplicht in elke Vlaamse gemeente. Kan de gecoro wegen op het lokale ruimtelijke beleid? Hoe is de verhouding met het college van burgemeester en schepenen? Wat is de ideale samenstelling? Onder meer die vragen legde *Lokaal* net voor de jaarwisseling voor aan drie ervaren gecoro-voorzitters. Annette Kuhk was eerst zes jaar

De gecoro wil vanuit een helikoptervisie de gemeente bekijken en dan beslissen welke bestemmingen waar het meest aangewezen zijn.

DANIEL GEERBERGTS

lid en daarna zes jaar voorzitter van de gecoro in Bonheiden. Pierre Lefranc zetelde achttien jaar in de gecoro van Sint-Martens-Latem, waarvan zestien als voorzitter. Tom Lagast leidde de afgelopen zes jaar de gecoro van Mechelen.

Belangrijk voor de democratie

‘Je mag het belang van de gecoro niet onderschatten,’ zegt Tom Lagast. ‘We denken na over de grote lijnen van de stadsontwikkeling en brengen daar gedegen en gedragen advies over uit. De stedelijk ambtenaar van ruimtelijke planning volgt de vergadering mee op en het is mijn ervaring dat er wel degelijk rekening wordt gehouden met ons advies. In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen heeft de gecoro een uitgebreid memorandum geschreven. Daar is duidelijk uit geput voor het bestuursakkoord. Op die manier hebben we voeding gegeven aan de visie voor de lange termijn.’

Dat is ook de ervaring van Pierre Lefranc in Sint-Martens-Latem: ‘Bij de start van de vorige bestuursperiode is het ontwerp van meerjarenplan aan alle adviesraden voorgelegd. De gecoro kon haar zeg doen over het luik ruimtelijke planning en dat heeft tot amendementen geleid. Het bestuur is, op ons advies, teruggekomen op zijn voornemen om af te stappen van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. In het meerjarenplan is ingeschreven dat het structuurplan uit 2006 zou worden geëvalueerd. Aan die evaluatie legt de gecoro nu de laatste hand, we willen het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan koppelen aan de speerpunten van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, zoals de betonstop. Intussen heeft de gemeente ook ingetekend op de Bouwmeesterscan. In de loop van de legislatuur was de gecoro uiteraard ook betrokken bij de opmaak van verschillende ruimtelijke uit-

voeringsplannen. In alle beslissingsstappen werd ons advies gevraagd en daar werd wel degelijk rekening mee gehouden. Dat gebeurde ook voor de verordeningen. De gecoro wordt echt wel serieus genomen, ze is belangrijk voor de lokale democratie. Het gemeentebestuur schat dat naar waarde. Sint-Martens-Latem kon als kleine gemeente vrijgesteld worden van de oprichting van een gecoro, maar heeft dat achttien jaar geleden toch gedaan. Als je vandaag naar de gemeentelijke website kijkt, staan de ruimtelijke uitvoeringsplannen op de startpagina in de rubriek “populaire items”. Plannen, voorschriften, de samenstelling van de gecoro, haar huishoudelijk reglement, alles is makkelijk te vinden, alles gebeurt zeer transparant. Zodra de gecoro een advies uitbrengt, kan iedereen dat raadplegen op de website, zelfs voordat het college en de gemeenteraad er een eindbeslissing over hebben genomen.’

Kritisch en constructief

In Bonheiden zijn er de voorbije zes jaar elf RUP’s opgemaakt, de gemeente had wat achterstand in te halen. ‘Er was een goede samenwerking met het bestuur en met de administratie, de gecoro werd zeer goed ondersteund door de ambtenaren,’ zegt Annette Kuhk. ‘Op één ogenblik is er een inter-

ventie van de burgemeester geweest. Bij het begin van de vergadering kwam hij langs om het belang van de voortgang van een bepaald dossier te onderstrepen. Met andere woorden: “Ik wil geen obstructies.” De gecoro heeft daar heel professioneel op gereageerd. De burgemeester mocht zijn zeg doen, maar dat heeft geen invloed gehad op de inhoud van het advies.’

Tom Lagast beaamt dat het wel eens gebeurt dat de gecoro een luis in de pels is die een duidelijk signaal geeft aan het bestuur en wijst op mogelijke gevaren en tekortkomingen van een beslissing die de stad van plan is te nemen. ‘Ik heb nooit enige druk ervaren om een advies in de ene of andere richting te schrijven, maar soms botst het wel eens met het bestuur. Ik vind wel dat de gecoro zich niet mag beperken tot een negatief advies, ze moet haar deskundigheid inzetten om tegelijkertijd mogelijke oplossingen aan te reiken waarmee het stadsbestuur verder kan. Ik pleit als voorzitter ook altijd voor een pragmatische, realistische aanpak waarbij we naar een compromis tussen de leden zoeken. Een evenwichtig advies is vaak veel effectiever om een dossier in de juiste richting bij te sturen dan een keihard negatief oordeel. De gecoro moet rekening houden met wat voor het stadsbestuur haalbaar is. Zo heb ik ook voorgesteld

Pierre Lefranc:

‘Als je vandaag naar de gemeentelijke website kijkt, staan de ruimtelijke uitvoeringsplannen op de startpagina in de rubriek “populaire items”. Plannen, voorschriften, de samenstelling van de gecoro, haar huishoudelijk reglement, alles is makkelijk te vinden.’

om in de nieuwe bestuursperiode na elke belangrijke gecoro-vergadering een gesprek te hebben met de schepenen of diens kabinet om het advies te bespreken en toe te lichten. Ik heb gemerkt dat er een groot verschil is tussen een advies op papier en een gesprek daarover.'

Annette Kuhk beklemtoont dat de gecoro zich niet moet beperken tot volgen, ze kan ook anticiperen. 'Dat hebben we bijvoorbeeld gedaan voor de herziening van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Ook voor het RUP Centrum hebben we zelf een werkgroep opgericht, om beter voorbereid te zijn.'

Verbeterpunten

De drie voorzitters zijn erg positief over de werking van de gecoro en de verhouding tot het lokale bestuur. Dat wil niet zeggen dat er geen verbeterpunten zijn. Pierre Lefranc: 'Een minpunt is dat de gemeente nog te weinig met gebiedsdekkende ruimtelijke plannen werkt en te veel met thematische plannen. In de gecoro vinden we dat we een gebied veel meer vanuit een helikoptervisie moeten bekijken en dan beslissen welke bestemmingen waar het meest aangewezen zijn. Daar hebben we geen wezenlijke verandering in kunnen brengen, dat is wel frustrerend. Maar ik vrees dat gemeenten zo zijn opgevoed door de Vlaamse regelgeving. Een ander probleem is

dat je als voorzitter zeer afhankelijk bent van de gecoro-secretaris voor informatie. Vroeger was de secretaris bij ons de planoloog van de gemeente en liep dat zeer goed. Intussen is de man hoofd van de dienst Grondgebiedszaken en kon hij de voorbije twee jaar veel minder tijd besteden aan de gecoro. Bovendien is hij minder bezig met het operationele en veel meer met management. Ook problematisch is de feedback vanuit het bestuur. Wij brengen advies uit, maar krijgen geen informatie over de eindbeslissing van het bestuur, tenzij we er expliciet naar vragen.'

In Bonheiden waren de bevoegdheden ruimtelijke ordening, mobiliteit en openbare werken over drie schepenen van drie verschillende partijen verdeeld. Annette Kuhk prijst zich gelukkig dat de drie schepenen goed hebben samengewerkt, al lukte het niet altijd. 'In een discussie over de densiteit in een woonuitbreidingsgebied sprak het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan over 110 wooneenheden, in het RUP kon tot 150 gegaan worden. Die hogere densiteit in de kern past in de logica van de Bouwmeester, maar je kunt je afvragen of dat ook aangewezen is in Bonheiden, vooral in relatie tot de mobiliteit. We hebben de consequenties van de ingreep voor andere beleidsdomeinen ook benoemd in het advies.' Tom Lagast wijst op een gebrek aan slagkracht, zeker in kleinere gemeen-

ten. 'Het is een luxe om te kunnen werken in een stad als Mechelen die kan bogen op een degelijke administratie. Kleinere gemeenten hebben vaak niet de tijd en de middelen om meer te doen dan bouwvergunningen afleveren. Vooraf over het ruimtelijk beleid nadenken is er nauwelijks bij. Zelfs Mechelen heeft voor grote projecten soms te weinig expertise in huis, bijvoorbeeld over publiek-private samenwerking.'

De ideale gecoro

Een jurist, specialisten in mobiliteit, duurzaamheid, groen en open ruimte, een architect, een planoloog, iemand van een studiebureau, een aannemer of projectontwikkelaar, aangevuld met vertegenwoordigers van middenveldorganisaties en eventueel enkele geïnteresseerde burgers, zo ongeveer ziet de ideale gecoro eruit, als het aan de drie voorzitters ligt. Tom Lagast: 'Het belangrijkste is dat ze hun expertise willen en durven inzetten en dat ze een pragmatische houding aannemen om te luisteren naar de anderen. Mensen met deskundigheid en pragmatisme die ook buiten het eigen beleidsdomein nadenken en naar het compromis durven zoeken, die heb je nodig.' Annette Kuhk vult aan: 'Het is goed om mensen te hebben die vanuit verschillende logica's denken, met uiteenlopende denkwijzen: solidariteit, economie, leefmilieu. Als voorzitter

Tom Lagast:

'Ik heb nooit druk ervaren om een advies in de ene of andere richting te schrijven. Ik vind wel dat de gecoro zich niet mag beperken tot een negatief advies, ze moet haar deskundigheid inzetten om oplossingen aan te reiken waarmee het stadsbestuur verder kan.'

Annette Kuhk:
'Het is goed om in de gecoro mensen te hebben die vanuit verschillende logica's denken, met uiteenlopende denkwijzen: solidariteit, economie, leefmilieu.'

nam ik wel een eigen positie in, maar ik voelde me vooral moderator.' Politieke belangen spelen altijd voor een stukje mee via de vertegenwoordigers van de verschillende maatschappelijke geledingen. Een voorzitter moet zicht hebben op die belangen en de achtergrond van de verschillende leden. Daarom ging Annette Kuhk bij het begin van de legislatuur bij ver-

schillende mensen langs voor een persoonlijk gesprek, bijvoorbeeld bij de voorzitter van de landbouwrap, die van de milieuraad, de vertegenwoordigers van de middenstand. Pierre Lefranc duidt nog een pijnpunt aan, zeker in een kleine gemeente. 'De rekruteringsbasis voor de gecoro is niet zo groot, deskundigen zijn niet makkelijk te vinden, het is niet eenvoudig

om tot een volledige samenstelling te komen. Daardoor wordt misschien wel te veel in eigen rangen gezocht, waardoor de onrechtstreekse invloed van de politiek nog wat toeneemt. Dat vertegenwoordigers van het middenveld de politiek binnenbrengen, is normaal, maar experts moeten experts zijn.' ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

voor een **accurate** en **efficiënte** bedeling

Uw ongeadresseerd drukwerk accuraat, betaalbaar én ecologisch vriendelijk bedeld? Met of zonder opmaak en drukken? Dat kan voortaan ook voor uw gemeente!

Persoonlijke service dragen wij hoog in het vaandel. Neem vrijblijvend contact met ons op, u merkt dadelijk het verschil.

Uw partner voor kwaliteitsvolle bedelingen!

Turnhoutsebaan 185 bus 1
 B-2970 Schilde
 0800 64 400
 info@vlaamsepost.be
 www.vlaamsepost.be

Els Robeyns

Burgemeester
Wellen

Els Robeyns kreeg van haar Ledegemse collega Bart Douchy het estafettestokje om een vragenlijstje à la Proust te beantwoorden. Aan het eind geeft ze het weer door aan een andere lokale politicus, van een andere partij en ver van Wellen.

Wat betekent het burgemeesterschap voor jou? Aanwezig en aanspreekbaar zijn, weten wat er leeft.

Wat was je eerste politieke daad (in de ruimste betekenis)? Doordat ik eerst in het parlement zat en nadien pas verkozen ben als gemeenteraadslid, heb ik een ietwat omgekeerd parcours afgelegd. Dus mijn eerste echte politieke daad was wellicht een vraag in het Vlaams parlement.

Kom je uit een politiek nest? Met mama als tandarts en papa als huisarts kom ik vooral uit een warme, sociaal voelende familie, maar papa was lokaal ook politiek actief.

Wat zie je als je grootste prestatie? De manier waarop we met de ramp die onze gemeente op 23 juni 2016 trof (een windhoos), zijn omgegaan.

Neem je het burgemeesterschap mee naar huis? Ik kan soms 's nachts wel eens wakker liggen, maar over het algemeen kan ik de zaken redelijk goed van mij afzetten.

Heb je vrienden in de politiek? Absoluut.

Met wie overleg je het eerst als je een belangrijke politieke beslissing moet nemen? Hangt af van het onderwerp.

Wat had je veel beter kunnen doen? Ik probeer in het leven altijd vooruit te kijken. Het leven is te kort om te lang stil te staan.

Wat vind je zelf je meest uitgesproken positieve eigenschap? Consequentie en daadkracht.

Welke eigenschap bij jezelf betreurt je het meest? Ik ben van nature verlegen en introvert, waardoor ik soms koel en gereserveerd kan overkomen. Wat jammer is, want ik ben dat niet.

Welke eigenschap waardeer je het meest bij een oppositielid? Objectiviteit en consequentie.

Met welke historische figuur identificeer je je het meest? Met niemand. Ik ben wie ik ben.

Wie zijn je huidige helden? Ik heb veel bewondering voor de scholieren die spijbelen om voor het klimaat te betogen.

Waar zou je nu het liefste zijn? Een streepje zon zou wel deugd doen in deze sombere dagen.

Welk woord of welke zin gebruik je te vaak? Dat zou je aan anderen moeten vragen. Ik denk dat ik eerder een nogal sterke non-verbale communicatie heb.

Wat is je meest gekoesterde bezit? Mijn hond Django.

Wat is volgens jou de diepste ellende? Ik denk dat het probleem van de eenzaamheid zwaar wordt onderschat. Daarnaast word ik ook droevig van burenruzies.

Wat is je favoriete bezigheid? Wandelen met mijn vriendin en Django.

Ga je nog af en toe op café in de gemeente? Heel zeker.

Wat is je motto? Als je naar het verleden blijft kijken, mis je de toekomst.

Aan wie geef je de estafettestok door? Sofie Joosen, de nieuwe burgemeester van Duffel.

BART LASY

Alles om er snel bij te horen

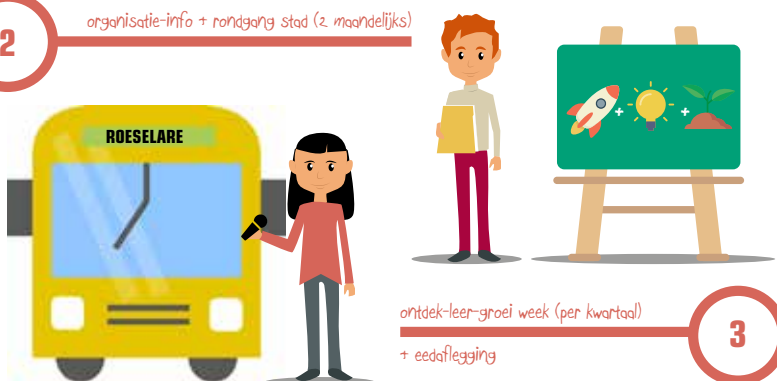
Stad en OCMW Roeselare verwelkomen jaarlijks zo'n negentig nieuwe collega's. Er was al een onthaaltraject met checklists en regelmatige introductiemodules, maar het kon allemaal nog wat vlotter, gestructureerder en professioneler. Onder het motto 'Je krijgt maar één kans om een goeie eerste indruk te maken' moet een bijgestuurd onthaalbeleid de positie van stad en OCMW Roeselare verstevigen in de strijd om talent, en tegelijk vormt dit de basis van het retentiebeleid.

VOOR JE START

ONTHAAL
#VANRSL

BIJ INDIENSTREDING

Mensen vellen bij een eerste kennismaking al binnen een paar minuten een oordeel, ook over de nieuwe organisatie waar ze met volle moed aan de slag gaan. 'Is deze eerste indruk niet goed, dan loop je al snel een achterstand op die moeilijk te herstellen is,' zegt Cindy Vandevelde, deskundige loopbaanontwikkeling en projectleider van het nieuwe onthaalbeleid. De zelfevaluatie van het departement Personeel & Organisatie en een nulmeting bij een groep nieuwe medewerkers leverden zeker positieve punten op. Zo was er veel waardering voor de mentorrol die medewerkers voor nieuwe collega's opnamen. 'Tegelijk bleek dat niet elke nieuwe medewerker systematisch een mentor toegewezen kreeg, waardoor er al snel een kwaliteitsverschil in het onthaal ontstaat,' zegt Cindy Vandevelde. 'Het is prettig als nieuwkomer in een organisatie vast te stellen dat er naast de leidinggevende ook nog een collega is die je op weg helpt en je de gangbare do's-and-don'ts influistert.' Ook de ontdek-leer-groeiweken die de stad enkele keren per jaar organiseert, worden gesmaakt. Tijdens die sessies komt een nieuwe medewerker meer te weten over een thema of werkwijze zoals de huisstijl, het besluitvormingssysteem, preventie en bescherming of de bestelbonprocedure. 'Deze sessies werden met enthousiasme onthaald, maar ook hier zagen we mogelijkheden om het nog beter te doen: bepaalde informatie uit deze sessie kwam beter vroeger in het traject aan bod en het was niet altijd duidelijk welke sessies verplicht of relevant waren,' zegt Cindy Vandevelde.

Er waren ook minpunten. Zo was er te weinig tijd voor volwaardig onthaal. ‘Als we de selectieprocedure buiten beschouwing laten, merkten we dat we te weinig gebruik maakten van de fase tussen de aanstelling en de eerste werkdag om de nieuwe collega’s al wat “op te warmen” voor hun komst. In die zin misten we dus een kans voor die belangrijke eerste indruk,’ zegt Steven Deseure, diensthoofd werving & selectie. ‘Ook slibden de agenda’s van de nieuwe medewerkers al snel dicht, al in de eerste dagen ging iedereen over tot de orde van de dag. Begrijpelijk natuurlijk, want leidinggevend en collega’s kijken dikwijls al lang uit naar de komst van de nieuwe collega, omdat ze een berg werk door te geven hebben of eindelijk met een project kunnen starten,’ zegt Cindy Vandevelde. Er werd dan ook te weinig inwerktijd gereserveerd, onder meer voor de introductiesessies en een kennismaking met andere diensten. Ook bij leidinggevend werd vastgesteld dat de agenda’s soms niet afgestemd waren op de komst van een nieuwe medewerker. Bovendien ging iedereen er te veel van uit dat nieuwe collega’s zich de geploegenheden en gangbare werkwijzen wel eigen zouden maken, en dat ze vanzelf ondergedompeld zouden worden in de

Cindy Vandevelde:
‘Het is prettig als nieuwkomer in een organisatie vast te stellen dat er naast de leidinggevende ook nog een collega is die je op weg helpt en je de gangbare do’s-and-don’ts influistert.’

(gewenste) cultuur. Maar dat was niet zo, af en toe bleek de organisatie niet genoeg voorbereid op de komst van een nieuwe medewerker en ontbrak er IT-materiaal, zelfs een bureautafel of een badge voor de toegang, wat niet bepaald professioneel overkomt.

Proces afslanken

De oorzaak van dit alles lag bij een gebrek aan eigenaarschap, onduidelijkheid over wie het onthaaltraject coördineerde en opvolgde, waardoor er te veel overgelaten werd aan de diensten. ‘Zeer veel diensten zijn betrokken bij het traject: P&O-dossierbeheerders, de direct leidinggevende, de mentor, de digicoach, de dienst ICT en de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk. Toch was het niet altijd even duidelijk wie waarvoor instond,’ zegt Cindy Vandevelde. ‘Ook bleek dat de leidinggevende onnodig belast werd met bijzaken, waardoor dan te weinig ruimte voor het leidinggeven zelf overbleef.’

Daarnaast kon de administratieve afwikkeling eenvoudiger en op digitale wijze. ‘Als je op verschillende papieren dezelfde identificatiegegevens moet doorgeven, getuigt dat niet meteen van de slanke processen die we zo graag nastreven. Bovendien kwam er nog veel manueel werk bij te pas, waarbij uiteraard fouten kunnen ontstaan,’ zegt Cindy Vandevelde. ‘We moesten bekennen dat we te veel informatie meegaven waardoor we nieuwe medewerkers dikwijls overlaadden, zodat ze misschien hoofd- en bijzaken niet meteen van elkaar konden onderscheiden.’ Toch was de basis stevig. Er was een grote wil om te verbeteren, het managementteam wilde hierop inspelen, waardoor er ook capaciteit beschikbaar kwam. Het vernieuwde onthaalbeleid uitwerken werd een apart project waarbij de belangrijkste partijen (P&O, ICT, intern ondersteuningspunt) nauw betrokken werden.

Geolied onthaal

‘Onze servicemanagementtool TOPdesk bleek al over een “onthaalmodule” te beschikken, die een geauto-

Steven Deseure:
‘Nu zijn de onthaaldagen voor een heel jaar in de agenda’s geblokkeerd en kunnen de betrokkenen zich daar veel beter naar organiseren. Het is ook een pak efficiënter, omdat informatie nu in één beweging aan een grotere groep gegeven wordt.’

matiseerde flow en opvolging mogelijk maakt. We gingen even te rade bij het Zorgbedrijf, waar onze collega’s een demossessie voor ons hebben georganiseerd,’ zegt Cindy Vandevelde. Sindsdien wordt met één muisklik elke dienst of medewerker die een bijdrage te leveren heeft, op de hoogte gebracht van de komst van een nieuwe medewerker. Meteen krijgen alle betrokkenen specifieke informatie mee, bijvoorbeeld over acties die van hen verwacht worden.

Meteen na de officiële aanstelling krijgt elke nieuwe medewerker nu een dossierbeheerder toegewezen die vervolgens een warme e-mail met felicitaties verstuurt. ‘We maken van dit moment gebruik om via een webformulier meteen informatie op te vragen die nodig is om het personeelsdossier te vervolledigen, werkmiddelen te bestellen en de startdag voor te bereiden. Naar aanleiding van de sollicitatie hebben we natuurlijk ook al allerlei informatie. In tegenstelling tot vroeger vragen we nu enkel nog de gegevens op die ontbreken,’ zegt Steven Deseure.

‘Een van de meest ingrijpende bijsturingen is dat er nu elke 1e en 16e van de maand een vaste onthaaldag is. Vroeger startten nieuwkomers op alle mogelijke dagen en tijdstippen, vaak

ingegeven door hun beschikbaarheid en die van hun leidinggevende. Nu zijn deze onthaaldagen voor een heel jaar in de agenda's geblokkeerd en kunnen de betrokkenen (dossierbeheerders, leidinggevenden, mentoren, ICT...) zich daar veel beter naar organiseren. Het is ook een pak efficiënter, omdat informatie in plaats van aan elke medewerker apart, nu in één beweging aan een grotere groep gegeven wordt,' zegt Steven Deseure.

De indeling en de inhoud van de onthaaldag liggen bovendien vast, wat op zich al tot kwaliteitsverbetering leidt. Op een gezamenlijk onthaalmoment krijgt iedereen nuttige informatie over de loopbaan, personeelsvoorwaarden of activiteiten. Waar informatie over de structuur, het bestuur of de werking vroeger nogal droog overgebracht werd, zit ze nu verpakt in een filmpje volgens het concept van *De Slimste Mens* (zie het YouTube-kanaal van Roeselare). 'Nieuwkomers krijgen op dat moment ook hun smartphone en laptop met de nodige informatie erbij, zodat ze meteen goed kunnen starten,' zegt Deseure. Na ontvangst van een welkomstpakket met informatie over de organisatie en enkele aantrekkelijke gadgets gaan alle nieuwelingen naar hun eigen dienst, waar ze door hun eigen leidinggevende onthaald worden.

Naast de vaste onthaaldagen organiseert de stad elke drie maanden een ontdek-leer-groeiweek met vrijblijvende sessies over communicatie, financiën, gebruik van standaardapplicaties of het selfserviceportaal. Ook is er elke twee maanden een verplicht informatiemoment waarin de stad in eerste instantie meegeeft hoe de dingen in Roeselare gebeuren. 'We willen nieuwe medewerkers vooral enkele elementen uit onze organisatiecultuur meegeven. Het gaat daarbij om (gedrags-) afspraken voor onze e-mail- en vergadercultuur, klantgericht brieven en e-mails beantwoorden, omgaan met klachten, aandacht voor een "voortdu-

Lies Berten:
'Vroeger moest een nieuwe medewerker een resem stations passeren: bij ICT voor ICT-materiaal, bij P&O voor parkeerkaart en badge. Nu wordt dit allemaal bij ons centraal geregeld in het Ondersteuningspunt.'

rend verbeteren"-houding,' zegt Cindy Vandevelde. Dat er in Roeselare echt tijd gemaakt wordt voor nieuwkomers, bewijzen ze ook met hun stadsronddrit. 'Op diezelfde voormiddag nemen we hen mee in een busje naar alle werklocaties en "hotspots". Een medewerker van de stad fungeert op een informele manier als chauffeur.'

Ondersteuningspunt

Parallel met de bijsturing van het onthaaltraject kwam er met het Ondersteuningspunt een nieuwe dienst binnen de organisatie, die voortaan het frontoffice van de ondersteunende diensten zou worden. Dit was een echte vooruitgang, omdat zo meer vanuit het *one stop shopping*-principe gewerkt kan worden. 'Vroeger moest een nieuwe medewerker een resem stations passeren: bij ICT voor ICT-materiaal, bij P&O voor parkeerkaart en badge. Nu wordt dit allemaal bij ons centraal geregeld in het Ondersteuningspunt,' zegt diensthoofd Lies Berten.

'We voelden snel aan dat we meer rekening moesten houden met de specificiteit van bepaalde functies. Er is dan ook een duidelijk onderscheid gekomen in het onthaal van leidinggevende profielen, beeldschermwerkers en niet-beeldschermwerkers. Voor die eerste categorie zien we dit trouwens als de start van een leiderschapontwikke-

lingstraject, waaraan sinds 2017 ook bijzonder veel aandacht wordt gegeven,' zegt Cindy Vandevelde. Op deze manier wil de organisatie accenten leggen en tegelijk vermijden dat bepaalde profielen informatie krijgen die niet voor hen van toepassing is.

Duidelijke rolverdeling

Er werd ook meer duidelijkheid gecreëerd over wat van wie verwacht wordt. 'In de eerste plaats moet elke leidinggevende de nieuwe medewerker kunnen aangeven wat de algemene verwachtingen zijn, welke resultaten verwacht worden en wat de werkafspraken binnen de dienst zijn. Voor andere informatie kijken we eerder naar de naaste collega's van de nieuwkomer,' zegt Cindy Vandevelde. Stad en OCMW Roeselare werken met zowel een mentor als een digicoach. 'De mentor is iemand die de organisatie en de dienst door en door kent en nieuwe collega's wegwijst. Het gaat dan bijvoorbeeld over hoe zaken in de organisatie verlopen, maar evenzeer over hoe de collega's op de dienst omgaan met verjaardagen en geboortes. Alles om er eigenlijk snel bij te horen, dus. Digicoaches zijn dan weer collega's in de buurt die eerste hulp bieden bij digiproblemen en uitleg geven over Outlook, Skype, telefonie of intranet.'

Evaluatie

Zes maanden na de invoering van het aangepaste traject werd bij zowel de nieuwe medewerkers, de leidinggevenden als de betrokken diensten gepeild naar de ervaringen. 'We mogen zeker tevreden zijn. Bepaalde ingrepen worden duidelijk gewaardeerd: de hoeveelheid informatie, het onthaal op de eerste werkdag en het welkomstpakket, de rondrit in de stad en het eerste contact met de dienst. De vaste onthaaldagen worden ook zeer positief geëvalueerd door de betrokken diensten (P&O, ICT),' zegt Cindy Vandevelde. 'Uiteraard zijn er nog werkpunten die we zelf ook aanvoelden.

De digitale flow haperde hier en daar, maar ondertussen werd daar al werk van gemaakt. Bovendien hebben we naar aanleiding van deze evaluatie alle nuttige informatie voor nieuwe medewerkers op één plek gebundeld op het intranet, zodat ze die op eigen tempo kunnen nalezen.' Roeselare kijkt dus tevreden en met enige trots terug op het afgelegde traject. Cindy Vandevelde: 'Het vergde inspanningen omdat er veel overleg aan te pas kwam, maar achteraf bleek het dat meer dan waard.' ■

MATTHIAS VANDAMME IS PROGRAMMAMANAGER DIENSTVERLENING IN ROESELARE EN WAS INTERNE SPONSOR VAN HET PROJECT 'ONTHAALBELEID'

Al meer dan 40 tevreden lokale besturen.

Ook voor u staan wij klaar.

**Voskenslaan 34 – 9000 Gent
info@pureadvocaten.be
www.pureadvocaten.be**

PURO®
Fairtrade Coffee
saving the rainforest

Wij geloven in eerlijke lonen voor de boeren die onze koffie telen. Puro zet zich ook in voor de bescherming van de regenwouden. Voor elk kopje koffie dat u drinkt, staan wij een financiële bijdrage af aan de natuurbeschermingsorganisatie World Land Trust om bedreigde stukken tropisch regenwoud in Zuid-Amerika duurzaam te beschermen.

www.purocoffee.com – 0800/44 0 88

Het Ultieme Stemhokje®

VAN BEEM
VAN HAAGEN PARTNERS
HAAGEN

Het Ultieme Stemhokje® van Van Beem & Van Haagen heeft zijn diensten volop bewezen. Mede door de multifunctionele eigenschappen (ook te gebruiken als tentoonstellingsdisplay en als vitrine) is Het Ultieme Stemhokje® bekroond met de GIO-erkenning Goed Industrieel Ontwerp.

Wereldwijd zijn er inmiddels meer dan 40.000 exemplaren geleverd. En in België meer dan 8.000 exemplaren in meer dan 100 gemeenten.

Het is licht in gewicht (slechts 16 kg), eenvoudig op te zetten (in slechts 6 seconden), met verstelbaar schrijfblad. Geschikt voor gebruik van zowel een rood potlood als een stemcomputer.

Er is ook een breed assortiment aan accessoires zoals een beschermende transporthoes, (draadloos) led-armatuur, bewegwijzeringstandaard, een gecertificeerd brandwerend gordijn en nog veel meer verkiezingsmaterialen.

Voor het complete assortiment verkiezingsmiddelen verwijzen wij graag naar verkiezingsshop.nl, daar kunt u ook een demofilmje bekijken. Hiervoor kunt u ook onderstaande QR-codes gebruiken. Maar wij komen ook graag langs bij uw gemeente voor een live demo.

NIEUW

Led-armatuur 1100, op netspanning, incl. adapter en gemakkelijk op het stemhokje te klikken. Voor een optimale egale schrijfblad-verlichting van 1100 lux. Voor mensen met een visuele beperking.

Led-armatuur 1100

verkiezingsshop.nl

demofilm

Gecertificeerd brandwerend gordijn

NIEUW: Het Ultieme Stemhokje® Plus

VAN BEEM
& VAN HAAGEN
PARTNERS

Groter formaat voor betere toegankelijkheid voor mensen met een lichamelijke beperking en geschikt voor rolstoelgebruik.

Afmetingen: 1,50(L) x 1,50(B) x 2,00(H) mtr. en
1,80(L) x 1,80(B) x 2,00(H) mtr.
Ook eenvoudig op te zetten en invouwbaar.

Invouwbare scheidingswand 1(B) x 2(H) meter

Scheidingswanden met naar keuze 1, 3 of 5 panelen

De Vlaamse begroting

door een lokale bril

Een deel van de middelen waarover de lokale besturen beschikken, komt van de Vlaamse overheid. *Lokaal* ging met een kam door de Vlaamse begroting 2019 en biedt u een blik op de financiële stromen die naar gemeenten en OCMW's gaan. We kijken daarbij vooral naar de Vlaamse beleidsdomeinen 'Kanselarij en bestuur' en 'Financiën en begroting'.

Dilbeek, Halle en Vilvoorde krijgen zes miljoen euro om te werken aan oplossingen van grootstedelijke problemen.

DANIEL GEERIGTS

Onder 'Kanselarij en bestuur' valt veruit de belangrijkste post in de Vlaamse begroting voor de lokale besturen, die van het Gemeentefonds. In totaal verdeelt Vlaanderen via het Gemeentefonds 3,1 miljard euro over de gemeenten en OCMW's, middelen die de besturen vrij kunnen besteden. Het grootste deel van dat bedrag komt van de basisdotatie van het Gemeentefonds, die 2674,1 miljoen euro bedraagt en ook dit jaar stijgt met 3,5%. Dat betekent een stijging met 90,4 miljoen euro tegenover 2018. Na de voorafnames wordt het Gemeentefonds aan de hand van verschillende parameters over alle gemeenten verdeeld (zie www.vvsg.be). Naast de basisdotatie bevat het Gemeentefonds ook aanvullende dotaties. De grootste is de aanvullende dotatie die de middelen van het Stedenfonds vervangt. Via die weg wordt 156,8 miljoen euro onder de centrumsteden verdeeld. Door de indexering met 3,5% stijgt deze aanvullende dota-

tie met 5,3 miljoen euro. De op één na grootste aanvullende dotatie is die van de geïntegreerde sectorale subsidies. Deze dotatie van 131 miljoen euro vervangt zeven verschillende subsidiestromen die de lokale

In totaal verdeelt Vlaanderen via het Gemeentefonds 3,1 miljard euro over de gemeenten en OCMW's, middelen die de besturen vrij kunnen besteden.

besturen tot 2015 ontvingen. Ook dit jaar wordt het bedrag niet geïndexeerd. Dit is ook het geval met de Elia-compensatie die de afschaffing van de Elia-taks verteerbaar moet maken, een federale heffing op de elektriciteitsdistributie via Elia die werd toegekend aan de gemeenten. Vlaanderen verdeelt zo 83 miljoen euro over de gemeenten. Ten slotte is er nog de dotatie ten gevolge van de gewijzigde taakstelling van de provincies. De zeven gemeenten die provinciale instellingen overnamen, krijgen 24,2 miljoen euro. Naast een indexatie (+314.000 euro) stijgt het bedrag van 2018 met 100.000 euro door de overname van het Platform voor Actuele Kunst door de stad Kortrijk. Op hetzelfde begrotingsartikel van het Gemeentefonds vinden we ook de regularisatiepremies van de vroegere contingentgesco's terug. Dat bedrag blijft op 332,6 miljoen euro. Voor de ondersteuning van duurzame en creatieve steden trekt Vlaanderen

28,7 miljoen euro uit. De kredieten op het begrotingsartikel stijgen met 6 miljoen euro voor een eenmalige investeringsoproep sociale infrastructuur. Van de 28,7 miljoen euro gaat er 6 miljoen naar Dilbeek, Halle en Vilvoorde om aan oplossingen voor de grootstedelijke problemen te werken. Verder dienen de middelen ook voor de Slim-in-de-Stad-subsidie, het Smart Flanders-programma en de subsidie van 126.000 euro aan de VVSG voor de werking van het Kenniscentrum Vlaamse Steden.

De middelen die verdeeld worden vanuit het Investeringsfonds, voluit het Vlaams fonds ter stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen, blijven op 33 miljoen euro. Dit fonds bundelt drie voormalige financieringskanalen, namelijk het (voormalige federale) grotestedenbeleid, de budgetten voor stadsvernieuwing en de middelen van het Plattelandsfonds. De Vlaamse begroting kent kredieten voor personeelskosten en voor werkingskosten toe aan Audit Vlaanderen, de Vlaamse entiteit die de organisatiebeheersingssystemen bij de lokale besturen evalueert en de audits voor de Vlaamse overheid uitvoert. De kredieten voor personeelskosten stijgen weer tot 3,9 miljoen euro. In 2018 waren ze gedaald ten voordele van de werkingskosten voor de financiering van extra auditopdrachten die werden uitbesteed. Dat wordt nu teruggedraaid. 395.000 euro wordt gereserveerd voor de aanwerving van zeven nieuwe auditoren. Door de overheveling van bovenstaande middelen dalen de kredieten voor de werkingskosten tot 3 miljoen euro.

Ook de lokale besturen dragen bij aan de financiering van de audit van de lokale besturen. Daarvoor wordt het Gemeentefonds verminderd met 2 miljoen euro (dat is 0,075% van de totale basisdotatie); de lokale besturen staan zo in voor 45% van de financiering van de audits.

Financiën en Begroting

Voor haar eigen ontvangsten uit de onroerende voorheffing verwacht de Vlaamse overheid een stijging door de indexering van de kadastrale inkomens (+1,97%) en een beperkte groei van de kadastrale inkomens (+0,5%). De onroerende voorheffing is de belasting waarop de gemeenten opcentiemen heffen. Gemeenten zijn daardoor afhankelijk van het Vlaamse fiscaal

De Vlaamse overheid nam in 2018 96,7 miljoen euro aan schulden over van de gemeenten die in 2019 fuseerden.

beleid. Dat ondervonden ze in 2016 toen Vlaanderen de compensaties afschafte voor de vrijstellingen voor de investeringen in materieel en outillage. De gemeenten lopen op die manier vanaf 2016 47,9 miljoen euro mis, een bedrag dat kan oplopen tot 205 miljoen euro. Enkel de gemeenten die een verlies lijden dat groter is dan de bijkomende ontvangsten uit het Gemeentefonds, krijgen voorlopig nog een compensatie. Daarvoor trekt Vlaanderen 18,8 miljoen euro uit. Voor de gemeenten die inkomsten derven door de Vlaamse vermindering voor energieuwige woningen, is er een krediet van 10,2 miljoen euro.

Vlaanderen ziet de ontvangsten uit de verkeersbelasting stijgen tot 1107,5 miljoen euro, iets hoger dan de door de begrotingsaanpassing bijge-

stelde verwachte ontvangsten voor 2018 die op 1097,4 miljoen euro stonden. Daarbij speelt niet alleen een hoeveelheidseffect – er rijden meer auto's rond – maar ook een prijseffect: op groenere auto's zijn de taksen lager. Voor de gemeenten heft Vlaanderen een opdecim boven op de verkeersbelasting. Dat betekent voor de gemeenten een verwachte opbrengst van 110,8 miljoen euro.

De Vlaamse overheid nam in 2018 96,7 miljoen euro aan schulden over van de gemeenten die in 2019 fuseerden. In totaal vallen daardoor bij die gemeenten dit jaar voor 2,9 miljoen euro aan intrestbetalingen weg. Voor de overname van de gemeentelingen wordt 1,6 miljoen euro aan extra rentekredieten ingeschreven.

Andere beleidsdomeinen

De financiële stromen van de Vlaamse overheid naar de lokale besturen beperken zich natuurlijk niet tot de bovenstaande beleidsdomeinen. Hierbij vindt u een summier overzicht van belangrijke subsidies in de andere beleidsdomeinen. Vlaanderen staat in voor de uitbetaling van de lonen en de werkmiddelen van het gemeentelijk onderwijs. Uit de begroting is niet af te leiden hoeveel daar precies aan besteed wordt. Hetzelfde geldt voor de subsidies voor schoolinfrastructuur. Vanuit Welzijn en Gezin zijn enkele grotere kredieten gedeeltelijk bestemd voor de lokale besturen: voor thuis- en ouderenzorgbeleid (858,9 miljoen euro), voor de alternatieve financiering vanuit het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (746,3 miljoen euro) en voor thuis- en gezinszorg (710,8 miljoen euro). Ten slotte is er een krediet van 123,1 miljoen euro (-0,4%) voor de aanleg van gemeentelijke riooleringen en de bouw van kleinschalige waterzuiveringsinstallaties. ■

BEN GILOT IS VVSG-STAFMEDEWERKER FINANCIËN

In maart stellen gezondheidseconoom professor **Lieven Annemans** (UGent) en zijn team de resultaten van het Nationaal Geluksonderzoek voor. Ze hebben de voorbije twee jaar 3800 Vlamingen uitgebreid ondervraagd. Of iemand gelukkig is, hangt van verschillende factoren af. Lokale besturen kunnen op veel ervan invloed hebben. Een schepen de expliciete taak toewijzen om het geluk van de bewoners te vergroten is helemaal geen gek idee.

Professor **Lieven Annemans** is gewoon hoogleraar in de gezondheidseconomie aan de faculteit geneeskunde van de UGent. Hij was van 2000 tot 2003 kabinetsmedewerker van Frank Vandenbroucke, toenmalig minister van Sociale Zaken en Pensioenen. Gedurende acht jaar was hij voorzitter van de Vlaamse Gezondheidsraad. Hij is auteur van de boeken *Je geld of je leven in de gezondheidszorg?* (2014) en *Gezondheidseconomie voor niet-economen* (2018), en legt momenteel de laatste hand aan het Nationaal Geluksonderzoek.

‘Sommige gemeenten hebben geluk expliciet toegewezen aan een schepen en dat is belangrijk, maar ongetwijfeld staat geluk in veel gemeenten op de agenda. Welzijn bijvoorbeeld leunt aan bij geluk. Sint-Truiden heeft een schepen van Eenzaamheid, ook daar zijn raakvlakken. Werken aan **het geluk van de inwoners is natuurlijk geen verantwoordelijkheid van de schepen van Geluk alleen, maar van het hele gemeentebestuur.** Het raakt aan een hele rist bevoegdheden van een lokaal bestuur.’

‘Wanneer is iemand gelukkig? Stel je een ladder met tien treden voor. De hoogste trede staat voor het best mogelijke leven dat je kunt hebben, de laagste voor het slechtst mogelijke. Waar bevindt je leven zich op die ladder? Is dat op de treden acht, negen of tien, dan mag je zeggen dat je gelukkig bent.’

‘Uit alle wetenschappelijk onderzoek blijkt dat vijf factoren bepalen op welke trede iemand staat: de gezondheid, de sociale relaties, de bredere omgeving, de persoonlijke kenmerken en ten slotte de financiële situatie. Een lokaal bestuur kan op al die domeinen een impact hebben. Op de eerste pijler, gezondheid, zijn er de vele **initiatieven met betrekking tot gezonde gemeente, gezonde voeding, samen koken, beweging.** Die zijn de voorbije tien jaar zeer sterk in aantal toegenomen. Ook zorgen voor een gezonde leefomgeving is uiteraard belangrijk.’

‘De tweede factor is die van de sociale relaties, met een partner, met familie en vrienden, maar ook in de wijk, de buurt. Veel gemeen-

ten doen inspanningen om hun inwoners bij **sociale en culturele activiteiten** te betrekken, ze organiseren een laagdrempelig aanbod, ze nemen initiatieven om de eenzaamheid bij ouderen tegen te gaan. Er zijn hopen mooie voorbeelden van lokale besturen die outreachend werken, die naar de inwoners gaan om hen uit te nodigen bij verenigingen en activiteiten aan te sluiten. Vaak zetten ze daarvoor ook vrijwilligers in en dat is dubbele winst, want wie actief is in het vrijwilligerswerk, is gemiddeld gelukkiger dan wie dat niet is. Dat is logisch want een vrijwilliger komt onder de mensen en heeft het gevoel iets goeds te doen voor anderen. Overigens toont ons onderzoek aan dat mensen die meer sociaal actief zijn en die vrijwilligerswerk doen, gemiddeld ook een betere relatie met hun partner hebben. Zo vallen alle stukjes in elkaar.’

‘De bredere omgeving, de derde gelukspijler, heeft onder meer betrekking op de buurt, de werksituatie en de politieke context. De buurt heeft te maken met autovrije straten, met goede faciliteiten voor fietsers, met de nabijheid van voorzieningen. Op dat vlak speelt de Vlaamse ruimtelijke ordening ons parten. Op langere termijn moeten we weer meer in de dorpskern gaan wonen, moeten er weer meer buurtwinkels komen. **Ook in digitale tijden is fysiek menselijk contact immers belangrijk voor geluk.** Ruimtelijke ordening heeft natuurlijk ook een belangrijke link met de tweede pijler, die van de sociale relaties. Als de omgeving uitnodigt tot ontmoeting en als er nabijheid is, vergemakkelijkt dat uiteraard sociaal contact.’

Schepen van Geluk, een goed idee

STEFAN DEWICHERE

‘Een andere omgevingsfactor is de werksituatie. Bij mensen op arbeidsactieve leeftijd, tussen pakweg 18 en 65 jaar, zijn de werknemers gelukkiger dan de werkzoekenden of de langdurig zieken. Werk hebben is goed voor de zelfrealisatie, het zich nuttig voelen, de sociale contacten. Uiteraard heeft ook de kwaliteit van het werk een belangrijke invloed op het geluk en de levenskwaliteit. De lokale overheid heeft hier een taak als werkgever. De fameuze ABC is de leidraad: Autonomie in het werk, Betrokkenheid en een goede werkomgeving, en inzetten op de Competenties van de medewerkers. Ondanks de informatisering zijn werknemers steeds meer bezig met administratie, met procedures, met rapportering. Ik vind dat de slinger te ver is doorgeslagen, alles moet gerapporteerd worden. En ook de druk van sociale media is niet te onderschatten. **Lokale besturen moeten werken aan de innerlijke rust van hun medewerkers en hun inwoners.** Ik kijk heel erg uit naar de eerste gemeentelijke initiatieven in verband met digitale detox.’

‘Ook de politieke omgeving bepaalt voor een stuk het geluk van mensen. De Scandinavische landen komen in alle onderzoeken naar voren als de gelukkigste. Een van de verklarende factoren is het grotere vertrouwen in de medemens en in de politiek. **Als je vertrouwen hebt in de beleidsmakers, dan verhoogt dat je tevredenheid met het leven.** Het werkt wel in twee richtingen: mensen die minder gelukkig zijn, hebben minder vertrouwen in

het beleid. Je kunt die negatieve spiraal enkel doorbreken door als beleidsmakers vertrouwen uit te stralen, door te zeggen wat je zult doen en door te doen wat je zegt.’

‘De vierde pijler is het persoonlijke. Ongeveer veertig procent van onze levenstevredenheid zou genetisch bepaald zijn, zestig procent is dus maakbaar. Maar ook over die veertig procent is er discussie: wat is het aandeel van de genen en wat dat van de ervaringen in de eerste levensjaren? Aan gedrag, houding, waarden kan van kleins af gewerkt worden in het onderwijs, ook in de gemeentelijke kleuter- en basisschool. **Je kunt jonge kinderen de geluksvaardigheden aanleren,** je kunt hen genuanceerd leren denken en vreedvol leren communiceren in plaats van in termen van goed-slecht, zwart-wit, wij-zij. Scholen moeten werken aan de geluksopvoeding van de kinderen.’

‘De vijfde factor die geluk bepaalt is de financiële situatie. **Van groot belang is dat de verschillen in inkomens niet te groot zijn.** De grote verantwoordelijkheid op dit punt ligt op federaal en Vlaams niveau, maar gemeenten en OCMW’s hebben ook een impact. Sommige werken sterk outreachend en inclusief, andere meer reactief. Dat is een beleidskeuze. De conclusie is dat gemeenten wel degelijk veel hefboomen in handen hebben om aan het geluk van hun inwoners te werken.’ ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

A young child with blonde hair in a bun, wearing a white t-shirt with a blue pattern and khaki pants, is captured mid-air, jumping over a puddle on a playground. The child's arms are outstretched, and their feet are just above the water. In the background, there is a yellow slide and a black metal playground structure. The scene is set outdoors on a paved area with some greenery.

Het lokale welzijn is uw missie

U daarin steunen de onze.

Het welzijn van uw inwoners is uw absolute prioriteit. Uw **Relationship Manager** heeft dit goed begrepen en stelt financiële oplossingen voor die u helpen uw missie waar te maken en uw leven vergemakkelijken.

ing.be/socialprofit

ING

Het nieuwe gemeentehuis

Acht jaar geleden al kwam de aanzet tot het nieuwe administratief centrum (AC) van Staden dat eind november '18 werd geopend. Het bouwprogramma had als opdracht dat je als burger achter één voordeur alle antwoorden op je vragen krijgt. Het OCMW wilde in het nieuwe gebouw ook een lokaal dienstencentrum (DC), zodat er meer wisselwerking zou ontstaan met de mensen die een nieuwe e-ID of een rijbewijs ophalen. En zo werkt het ook. Bij het binnenkomen zie je in de ruime foyer heel overzichtelijk alle loketten, van burgerzaken tot het OCMW, van wonen en omgeving tot vrije tijd. Rechttoe, rechtaan.

Op de eerste verdieping hebben alle ondersteunende diensten hun stek gevonden, van personeel over archief tot IT. Daarnaast zijn er ook de kantoren voor de burgemeester en de schepenen.

De raadzaal en de schepenzaal zitten op de tweede verdieping, het hoogste punt en een lichtbaken voor de omgeving. Uiteraard is het publiek hier welkom, maar Staden heeft ook in digitalisering geïnvesteerd en kan de gemeenteraadszitting met een videosysteem streamen, zodat iedereen thuis via het internet kan volgen. Dat is een stap vooruit in de transparantie van het bestuur.

Voor zo'n gebouw kun je haast geen flitsender naam dan AC/DC bedenken, maar om de verwarring met de rockgroep te voorkomen hoort de gemeentenaam erachter: AC/DC Staden.

MARLIES VAN BOUWEL BEELD STEFAN DEWICKERE

Staden wilde acht jaar geleden al een nieuw dienstverleningsmodel waarin de gemeente en OCMW in elkaar zouden vloeien.

Het OCMW wilde in het nieuwe gebouw ook een lokaal dienstencentrum, zodat er meer wisselwerking zou ontstaan met de inwoners die in het gemeentehuis binnenspringen.

Op youtube stelt het gemeentepersoneel AC/DC Staden voor.

Dankzij de grote raampartijen weten de inwoners van Staden, volgens de architect, dat wanneer de lampen branden, het bestuur aan het besturen is.

'Vandaag is de ongelijkheidsfactor twee. Dat wil zeggen dat de meer gegoede mensen twee keer zoveel kinderopvang gebruiken als de armste groep.'

De staat van de kinderopvang in Vlaanderen

Het belang van kinderopvang voor de samenleving valt niet te onderschatten. En toch zijn er in sommige gemeenten te weinig plaatsen kan de kwaliteit van de gemiddelde kinderopvangvoorziening beter. 'We willen met de beperkte middelen zoveel mogelijk plaatsen creëren om de wachtlijsten weg te werken en dat gaat soms ten koste van de kwaliteit,' zegt professor **Michel Vandenbroeck**. 'Van een tekort aan plaatsen zie je een directe economische weerslag, dan gaan ouders niet aan het werk. Een gebrek aan kwaliteit heeft pas op lange termijn een weerslag.'

‘Natuurlijk zegt het decreet dat er een percentage sociale plaatsen moet zijn. Maar als je de criteria bekijkt, dan valt eigenlijk alles daaronder: armoede, kansen op tewerkstelling en arbeid. Iedereen valt wel onder een van die voorrangscriteria.’

Professor Michel Vandenbroeck doceert gezinspedagogiek aan de vakgroep Sociaal Werk en Sociale Pedagogiek van de UGent. In oktober vorig jaar verscheen zijn boek *De staat van het kind, het kind van de staat* over de kinderopvang en de kleuterschool. Naar aanleiding van de Inspiratiedag Kinderopvang die de VVSG op 30 april in Gent organiseert, had *Lokaal* een gesprek met professor Vandenbroeck over de kwaliteit van de kinderopvang in Vlaanderen.

Hoe kunnen we de kwaliteit van de kinderopvang en de kinderopvangvoorzieningen meten?

‘In de wetenschappelijke wereld bestaat daarover een relatieve consensus. Kwaliteit steunt op vijf pijlers. De eerste dimensie van kwaliteit is toegankelijkheid. Het heeft geen zin om steeds betere voorzieningen te maken voor dezelfde happy few. De tweede is professionaliteit. Wat zijn de opleidingsniveaus en de competenties van de mensen in de kinderopvang, welke ondersteu-

STEFAN DEWICKE

ning krijgen ze? De derde pijler van kwaliteit is het curriculum. Wat wordt er met de kinderen gedaan? Dat gaat over de emotionele ondersteuning – wordt er goed voor de kinderen gezorgd – en de educatieve ondersteuning – krijgen ze alle kansen om hun talenten te ontwikkelen. De vierde pijler is monitoring en opvolging door de overheid. De laatste is de governance, het beleid.’

Hoe staat het in Vlaanderen met de eerste pijler, de toegankelijkheid?

‘Oorspronkelijk was de kinderopvang bedoeld voor arme mensen. Om een plaats voor je kind te krijgen moest je aantonen dat het inkomen van de vrouw nodig was. In de jaren tachtig is er geen bijkomende kinderopvang opgericht, het was crisis, er was geen geld. Dat was precies de periode waarin steeds meer vrouwen studeerden en uit werken gingen. Toen is het tekort aan kinderopvangplaatsen ontstaan. De middenklasse nam alle beschikbare plaatsen in, de laaggeschoolde vrouwen kwamen in de werkloosheid terecht. De wachtlijsten die toen ontstonden, zijn er nog steeds. Vandaag is de ongelijkheidsfactor twee. Dat wil zeggen dat de meer gegoede mensen twee keer zoveel kinderopvang gebruiken als de armste groep. In de jaren 2000 is geprobeerd dat recht te trekken. Er zijn kleine stapjes gezet, maar niet voldoende. Met het nieuwe decreet kinderopvang van baby's en peuters van 2014 hebben we weer stappen achteruit gezet. Er zijn wel meer plaatsen – het Vlaamse budget voor de kinderopvang is altijd gestegen – maar de manier van verdeling van die plaatsen heeft de ongelijkheid in de toegankelijkheid niet verbeterd.’

Hoe komt dat?

‘Kinderopvang is duur voor ouders, het minimumtarief is enorm gestegen. Het OCMW kan een lager tarief toekennen, maar volgens de laatste cijfers betaalt slechts twee procent van de ouders dat OCMW-tarief. We weten wie het tarief vraagt en krijgt, maar niet wie het vraagt en niet krijgt. We weten evenmin wie recht heeft op dat tarief maar het niet aanvraagt. We weten niet of er verschillen zijn tussen gemeenten. Maar dat het sociale vangnet niet goed wordt benut, is duidelijk. Een systeem van automatische rechtentoekenning zou veel beter zijn, waarbij bijvoorbeeld leefloongerechtigden automatisch het laagste tarief betalen. De omweg via het OCMW duurt ook veel te lang, waardoor mensen in een moeilijke situatie de kinderopvang stopzetten. Een tweede probleem voor de toegankelijkheid is het systeem van “bestellen is betalen”: ouders moeten de kinderopvang op voorhand bestellen en ook betalen als ze niet gebruiken wat ze hebben besteld. Dit systeem vraagt een regelmatigheid van leven die mensen in een preciaire situatie niet hebben. Het decreet zegt dat kinderopvang drie functies heeft: een economische – tewerkstelling, gelijke kansen op de arbeidsmarkt –, een pedagogische – de ontwikkeling van het kind – en een sociale – het creëren van gelijke kansen. De voorbije vier jaar heeft de overheid vooral de economische functie benadrukt. Daarom verbetert de toegankelijkheid niet. Natuurlijk zegt het decreet ook dat er een percentage sociale plaatsen moet zijn. Maar als je de criteria bekijkt, dan valt eigenlijk alles daaronder: armoede, kansen op tewerkstelling, arbeid enzovoort. Iedereen valt wel onder een van die voorrangscriteria.’

Wat kan een lokaal bestuur doen om de toegankelijkheid te verbeteren?

‘De lijnen tussen de kinderopvang en het OCMW moeten zo kort mogelijk zijn. Het lokaal overleg kinderopvang, dat bij een uitbreiding advies geeft aan Kind en Gezin, moet sociale criteria opnemen voor de inplanting van nieuwe voorzieningen of de uitbreiding van bestaande. In sommige gemeenten hebben de wijken en buurten met de hoogste gemiddelde inkomens meer gesubsidieerde plaatsen dan die met de laagste gemiddelde inkomens. Een lokaal bestuur moet ook zelf een voldoende groot aanbod aan kinderopvangplaatsen hebben en dus niet alleen regisseur maar ook aanbieder zijn. In gemeenten waar dat het geval is, lukt het beter om een echt sociaal kinderopvangbeleid te voeren en alle neuzen in dezelfde richting te krijgen. Vlaanderen zou het de gemeenten ook veel makkelijker maken door een vierjarenplan voor bijkomende plaatsen uit te werken. Nu gebeurt het ad hoc:

de Vlaamse regering creëert bijkomende middelen, de lokale lokale besturen krijgen een maand de tijd om een dossier voor bijkomende plaatsen in te dienen. De nieuwe middelen gaan dus meer naar het uitbreiden van de bestaande voorzieningen dan naar nieuwe. Daardoor verergert de geografische scheeftekening en komen de extra plaatsen vooral in meer goeie buurten. Antwerpen, Gent en Brussel kunnen een voorafname doen op de Vlaamse middelen: ze prefinancieren kinderopvangvoorzieningen, Vlaanderen komt over de brug zodra er extra middelen zijn. Voor andere gemeenten is dat veel lastiger, want die weten niet of ze bij de gelukkigen zijn als Vlaanderen een oproep lanceert. Een Vlaams meerjarenplan zou hun de mogelijkheid geven er hun investeringen op af te stemmen.’

De tweede pijler van kwaliteit is professionaliteit. Hoe staat het daarmee in Vlaanderen?

‘In Europa zitten we samen met onder meer Albanië net voor de bezemwagen. In kinderdagverblijven heeft ongeveer twee derde van het personeel dat met de kinderen werkt, niet de kwalificaties om dat te doen. Of ze de nodige competenties hebben, weten we niet. Het drama is dat we goed opgeleide mensen hebben. Drie hogescholen leiden al vele jaren bachelors pedagogie van het jonge kind op, maar we zijn niet bereid een bachelorloon te betalen voor mensen die met kinderen werken. Ze worden aangesteld in coachings- en leidinggevende functies, maar ze staan niet op de vloer. Een ander groot pijnpunt is dat een groot deel van de mensen op de vloer in niet te verantwoorden arbeidssituaties werkt. Er zijn voor de private kinderopvang twee cao's van kracht, dat op zich is al vreemd. De vele medewerkers die onder de preciaire cao vallen, verdienen net iets meer dan het minimumloon. Dat is niet aanvaardbaar voor een zo belangrijke functie in de samenleving. Je kunt niet goed voor kinderen zorgen als je niet goed zorgt voor de mensen die voor kinderen zorgen.’

‘Je kunt niet goed voor kinderen zorgen als je niet goed zorgt voor de mensen die voor kinderen zorgen.’

Er zijn ook nog een 700-tal niet-gekwalificeerde onthaalouders.

‘We moeten ons erbij neerleggen dat onthaalouders een vorm van kinderopvang zijn die in de toekomst maar half zo groot meer zal zijn als vandaag. De rekruteringsvijver wordt kleiner en de uitstroom is groot. Ongeveer een kwart doet het minder dan drie jaar. Het heeft weinig zin om te investeren in de opleiding van die snelle uitstromers. We moeten ons geld steken in wie het zal blijven doen en deze mensen ook goede arbeidsvoorwaarden geven.’

De derde dimensie van kwaliteit is wat er met de kinderen wordt gedaan. Doen we het op dat punt beter?

‘In het MemoQ-onderzoek zien we drie grote lijnen. Eén, onthaalouders en kinderdagverblijven doen het gemiddeld even goed. Twee, er wordt goed gezorgd voor de kinderen, de emotionele omkadering is goed. Drie, de educatieve ondersteuning is gemiddeld ondermaats. Kinderen worden te weinig uitgedaagd, vooral in hun verstandelijke en taalontwikkeling. We zien kinderopvang nog te veel als een verzorgend milieu en te weinig als een pedagogisch milieu. Voor kinderen in een thuisomgeving die veel kansen biedt, zal dat wellicht niet veel verschil maken. Voor kinderen die thuis minder kansen krijgen, is de kinderopvang zeer belangrijk en daar worden kansen gemist.’

Wat zijn de oorzaken?

‘Dat heeft te maken met een tekort aan kwalificaties en competenties, maar ook met het ontbreken van reflectie. Wat hebben we gedaan en wat betekent dit voor ons werk? Waar zijn de kinderen aan toe? Welke ervaring moeten we hun nu aanbieden? Reflectie vraagt wat kindvrije uren met omkadering. Het heeft ook

te maken met het verhogen van de subsidiëeringsnorm. Vlaanderen subsidieert één medewerker per acht kinderen. De meeste private voorzieningen volgen die ratio. Gemeenten passen in de publieke voorzieningen soms bij om tot een lagere ratio te komen, maar ook daar is er druk om naar één per acht te gaan, omdat er te weinig opvangplaatsen zijn en omdat de gemeenten krap bij kas zitten. In elk geval zul je in de wetenschappelijke wereld niemand vinden die een per acht aanvaardbaar vindt, er wordt meestal gepleit voor een per vier. Nederland heeft de norm voor de jongste kinderen zelfs verlaagd naar een per drie. Er is ook geen norm meer voor leidinggevenden. Gemeenten hebben nog wel een traditie van een verantwoordelijke in elke voorziening, die de medewerkers ook pedagogisch begeleidt. Private voorzieningen zetten vaak maar één leidinggevende in voor vier, vijf kinderdagverblijven. Bij publieke offertes zijn de grote private spelers dus in het voordeel. Ze creëren meer plaatsen voor hetzelfde geld en dat leidt tot een verdere privatisering van de kinderopvang.’

U had het over taalontwikkeling. Hoe moet een kinderopvang omgaan met meertaligheid? Welke rol kan hij spelen bij taalverwerving?

‘Iedereen vindt het belangrijk dat alle kinderen Nederlands leren, daarover bestaat geen discussie. De vraag is hoe we dat het best bereiken. Ik pleit ervoor om daar geen politieke, ideologische identiteitsdiscussie van te maken. Laten we de emotionaliteit uit het debat halen en kijken naar wat recent onderzoek leert over hoe meertalige kinderen taal ontwikkelen. We hebben altijd gedacht dat het een probleem is als kinderen verschillende talen dooreen gebruiken. Wel, dat is geen probleem. Integendeel, de weg vooruit gaat via *translanguaging*. We zien dat die kinderen later uitgroeien tot echt meertalige mensen die in verschillende talen kunnen denken en die verschillende talen door elkaar kunnen gebruiken. Dat zijn de Europeanen van morgen. Over de opvoeding die we nodig hebben om dat soort burgers te krijgen, starten we nu een groot onderzoek met de universiteiten van Gent, Leuven en Brussel, met Kind en Gezin, Iedereen Leest en de vzw Vernieuwing in de Basisvoorzieningen voor Jonge Kinderen.’

'We zien kinderopvang nog te veel als een verzorgend milieu en te weinig als een pedagogisch milieu. Voor kinderen die thuis minder kansen krijgen, is de kinderopvang zeer belangrijk en daar worden kansen gemist.'

Hoe doen we het op de pijler monitoring?

'Het centrale systeem van Zorginspectie scoort internationaal zeer goed. De ondergrens van kwaliteit is duidelijk vastgelegd en iedereen moet daarboven blijven, ook de initiatieven die niet met subsidies werken. Wij vinden dat vanzelfsprekend maar dat is niet overal zo. Zorginspectie geeft niet enkel aan wat de minimale kwaliteit is, maar zet ook een horizon uit, waar we naartoe willen.'

Gaan Vlaanderen en de lokale besturen met die evaluaties van Zorginspectie aan de slag?

'We staan nog maar aan het begin van het traject, de doorstroming naar het beleidsniveau moet nog verder ontwikkeld worden. Als lokale besturen zelf organisator zijn, kunnen de inspectieverslagen een basis zijn om bij te sturen en verbeteracties te ontwikkelen.'

Governance is al in de verschillende dimensies aan bod gekomen. Wat is de grote conclusie?

'Ik ben het eens met Peter Moss: "Er bestaat niet zoiets als goedkope kinderopvang. Bij onderfinanciering is er altijd iemand die de prijs betaalt. De kinderen, de mensen die erin werken, de ouders, maar vaak alle drie." Zoveel mogelijk plaatsen gaat soms ten koste van de kwaliteit. Om de kwaliteit te verhogen vind je minder snel een politiek draagvlak. Een tekort aan plaatsen heeft een directe economische weerslag, dan gaan mensen niet aan het werk. Een gebrek aan kwaliteit zal pas op lange termijn een weerslag hebben.' ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL,
ANN LOBIJN IS VVSG-STAFMEDEWERKER KINDEROPVANG

Gent 30 april Inspiratiedag kinderopvang

Op dinsdag 30 april is het weer zo ver:
dé Inspiratiedag Kinderopvang!

Een dag om je te laten inspireren en informeren en om persoonlijk te ontmoeten. We beloven dat het nog wervelender, spannender en interessanter zal worden dan de vorige keer.

Meer informatie, programma en inschrijven op:
www.inspiratiedagkinderopvang.be

Kindvriendelijk beleid is beleid dat **de lat hoog legt**

Kindvriendelijk is mensvriendelijk. Met die leuze trekt Bataljong sinds 2012 naar de steden en gemeenten in Vlaanderen. Wie het welbevinden van de jongste burgers centraal zet en het beleid op hun noden en behoeften afstemt, maakt voor iedereen toegankelijk, democratisch en participatief beleid van goede kwaliteit. Kindvriendelijkheid is als het ware een kwaliteitscheck.

Als kinderen en jongeren zich ergens thuis voelen, zich gewaardeerd voelen, makkelijk ergens toegang toe krijgen, zich veilig van a naar b kunnen verplaatsen, als de luchtkwaliteit voldoende hoog is voor hen, communicatie over iets verstaanbaar is voor hen, dan mogen we ervan uitgaan dat dat voor iedereen geldt. Kindvriendelijk zijn is ambitieus

zijn, de lat hoog leggen. Het is allerm minst de gemakkelijkste weg. Zo krijgen we een samenleving van hoog niveau met kwaliteitsgaranties voor iedereen.

Kinderen willen meedoen

Een kindvriendelijke gemeente neemt kinderen en jongeren serieus, omdat ze het recht hebben de samenleving mee

Toolkit en label kindvriendelijke steden en gemeenten

De toolkit kreeg in 2018 een stevige upgrade op basis van de ervaringen in de besturen die er al mee gewerkt hadden. De tools sluiten nog beter aan op de lokale realiteit en helpen

de gemeente het traject naar kindvriendelijk beleid af te leggen, los van de vraag of ze het label kindvriendelijke stad/gemeente wil behalen. De toolkit bestaat uit instrumenten die je

langs de stappen gidsen. Zo maak je een grondige, participatieve analyse om je toekomstige beleid op te baseren, je verdiept je in de prioritaire uitdagingen aan de hand van belevingsonderzoek

OUDSBERGEN

Een kindvriendelijke gemeente neemt kinderen en jongeren serieus, omdat ze het recht hebben de samenleving mee vorm te geven. Ze zijn geen burgers in wording: ze zijn dat nú al.

vorm te geven. Ze zijn geen burgers in wording: ze zijn dat nú al. Bovendien zijn ze ervaringsdeskundig betreffende hun leefwereld, hun problemen en behoeften. Gedaan dus met praten over kinderen en jongeren, laten we mét hen praten en hun deskundigheid erkennen. Kinderen en jongeren zijn immers bijzonder competent in het meedenken over

de samenleving. Ze brengen verschillende belangen in kaart en denken na over een uitkomst die al die belangen in acht neemt. Het zijn ook kritische burgers: ze zeggen waar het op staat, geven graag hun ongezouten mening en slaan geregeld spijkers met koppen. En ze bezitten de gave van het ‘outside

the box’ denken. Ze komen met creatieve, nieuwe dingen aanzetten. Als kinderen en jongeren een plek krijgen en ‘mee mogen doen’, creëer je dus plekken waar ruimte is voor creativiteit en experiment. Voor vallen en opstaan, dat ook, want dat maakt deel uit van het experiment. We creëren een dynamische samenleving met innovatieve ideeën en ingrepen als inzet.

In een kindvriendelijke gemeente krijgen de jongste generaties de kans te groeien in burgerschap. Wanneer lokale besturen spontaan, regelmatig en intensief met kinderen en jongeren praten en hen als actieve, deskundige partners beschouwen, weten die zich ook effectief erkend als burgers en ontwikkelen ze zo vanzelf de capaciteiten die nodig zijn om op een positieve manier te onderhandelen en samen te leven.

Milieuvriendelijkheid inbegrepen

Aan een kindvriendelijke samenleving werken is ook aan een duurzame samenleving werken. In de twee beteke-

nissen van het woord. Kinderen en jongeren hechten ontzettend veel belang aan milieu, maken zich zorgen over vervuiling en ijveren voor meer aandacht voor de natuur. Een kindvriendelijke samenleving is ook duurzaam, omdat kinderen en jongeren verder in de toekomst denken. Zij moeten nog hun hele leven verder met de beslissingen die vandaag genomen worden. Last but not least: in een kindvriendelijke gemeente staan de rechten van kinderen centraal. België ratificeerde het kinderrechtenverdrag in 1991. Daardoor hebben ook lokale besturen de verantwoordelijkheid om de kinderrechten in de praktijk om te zetten. Bovendien gebeurt de realisatie van kinderrechten in belangrijke mate op lokaal niveau.

Ook Oudsbergen kindvriendelijk

Toen Meeuwen-Gruitrode in 2013 het traject kindvriendelijkheid doorliep, zat de gemeente midden in een veranderingsproces. ‘Door de BBC en de inkanteling van het OCMW dachten we onder meer na over de plaats van de jeugddienst in het nieuwe organogram,’ vertelt Marco Goossens, oudschepen van Jeugd in Meeuwen-Gruitrode. ‘Toen we hoorden van het project kindvriendelijke gemeente, het participatieve proces en de categoriale jeugdreflex, gaf dat ons volop inspiratie. We beslisten “jeugd” onder te brengen bij “samenleven”, een dienst die de klassie-

bij kinderen en jongeren en je verankert je keuzes in een strategie kindvriendelijkheid die deel uitmaakt van het meerjarenplan. Een gemeente kan zelfstandig een traject afleggen aan de hand van

de toolkit, of ze kan zich (voor een deel) laten begeleiden door Bataljong, contacteer hiervoor imke.pichal@bataljong.be of T 03-740 76 44.

In juni 2020 en in juni 2022 kunnen gemeenten opnieuw een dossier indienen voor het label. Voor dit traject reken je het best op anderhalf jaar. Een jury van experts op het gebied van jeugd-

en kinderrechtenbeleid ziet erop toe dat gemeenten voldoen aan de verschillende criteria van een kindvriendelijke gemeente of stad. www.kindvriendelijke.stedenengemeenten.be

NAAR EEN TOEGANKELIJKE GEMEENTE

LEIDRAAD VOOR EEN KWALITEITSVOL BELEID

Volgens Europees onderzoek heeft ongeveer 18% van de bevolking ouder dan 15 jaar een handicap. Bij mensen ouder dan 65 jaar stijgt dat tot bijna 36%.

Kiest u voor een gemeente waar gebruikscomfort voor mensen met een beperking hoog op de agenda staat? Staat u garant voor een all-in beleid waar burgers dezelfde kansen krijgen? Dan bent u wellicht ook op zoek naar de sleutels om zo'n inclusief beleid waar te maken.

Met deze publicatie van Inter heeft u hét referentiekader in handen. We helpen u om concreet en stap voor stap te werken aan een proactief beleid. Maak van toegankelijkheid een succesverhaal in uw gemeente!

Voor meer info & bestellingen:
www.politeia.be

Naar een toegankelijke gemeente | Vastbladig boek | ISBN: 978-2-509-03383-3

Oudsbergen was de eerste gemeente die gebruik maakte van de vernieuwde toolkit kindvriendelijkheid van Bataljong, terwijl Meeuwen-Gruitrode zes jaar geleden nog met de oude versie aan de slag ging.

OUDSBERGEN

lijkheid” samen te stellen, de groep die het traject mee vormgeeft en prioriteiten bepaalt. Vijftien collega’s uit verschillende diensten bouwen in het team mee aan dit ambitieuze project,’ zegt Yves Janssen, jeugdconsulent in Opglabbeek. ‘Hun ambassadeurschap en enthousiasme werken aanstekelijk op andere collega’s van de dienst.’

Intussen zit het traject in een stroomversnelling. Dit voorjaar wordt fase 1 afgerond. Oudsbergen was de eerste gemeente die gebruik maakte van de vernieuwde toolkit kindvriendelijkheid van Bataljong, terwijl Meeuwen-Gruitrode zes jaar geleden nog met de oude versie aan de slag ging. ‘Net als toen bevat de toolkit veel handige instrumenten om ons door het traject te loodsen,’ vertelt Annie Soors, diensthoofd samenleven. ‘De quickscan is opvallend korter, de ballast is eruit, waardoor meer mensen gemotiveerd waren om hem helemaal te doorlopen. Daarnaast werd hij uitgebreid met een set kwalitatieve beleidsindicatoren. Deze set moedigt ons aan grondig na te denken over strategieën en plannen die we al hebben. Het vergt denkwerk en is bij momenten confronterend. De beleidsindicatoren tonen meteen aan dat kindvriendelijkheid niet vanzelf gaat.’

Belangrijk tijdens het traject én daarna is de betrokkenheid en inspraak van kinderen en jongeren. ‘In een kindvriendelijke gemeente zijn ze volwaardig

ke sectoren overstijgt en aan integraal beleid werkt. Ons bestuur geloofde rotsvast in breed beleid gericht op het welbevinden van kinderen en jongeren waar iedereen beter van wordt.’

Nu, zes jaar later, verandert er weer veel, want Opglabbeek en Meeuwen-Gruitrode fusioneren tot Oudsbergen dat ook voor het label ‘kindvriendelijke gemeente’ wil gaan in 2020. Marco Goossens is in Oudsbergen niet meer de schepen van Jeugd, maar wel de schepen vóór Kinderen en Jongeren: ‘Zo willen we onderstrepen dat deze schepen er is voor alle kinderen en jongeren en niet enkel voor de sector. En hoewel Opglabbeek in het verleden geen formele erkenning door het label nastreefde, waren ook zij ervan overtuigd dat de leefwereld van kinderen en jongeren alle levensdomeinen raakt. Beleid voor hen maken is dus een opdracht van alle diensten en partners. Samenwerken is het sleutelwoord.’

Een groot pluspunt van kindvriendelijk beleid is de achterliggende strategische werking. ‘Kindvriendelijk beleid vertrekt van een ruime omgevingsanalyse en burgerparticipatie. Het traject levert dus een schat aan informatie voor het nieuwe meerjarenplan,’ zegt Guy Bodeux, algemeen directeur van Oudsbergen. ‘Zeker interessant voor een fusiegemeente: je krijgt meteen een beeld van wat er goed loopt over de gemeentegrenzen heen, en belangrijker nog, van gemeenschappelijke uitdagingen. Het resultaat van het traject is een uitgekende strategie met prioritaire thema’s en een concreet actieplan waarmee je direct aan de slag kunt.’ In oktober 2018 startten Opglabbeek en Meeuwen-Gruitrode het traject voor de vernieuwing van het label in 2020 onder begeleiding van Bataljong. ‘Eerst lanceerden we een interne campagne onder het personeel van beide besturen om een “team kindvriende-

Sterk beleid
voor jonge inwoners

VVJ wordt Bataljong

Bataljong, de vroegere VVJ of Vereniging Vlaamse Jeugddiensten, verbindt voorvechters van sterk beleid voor jonge inwoners. Participatief en hoogstaand beleid voor kinderen en jongeren? Dat kan vandaag enkel op kruispunten van verschillende beleidsdomeinen. Daarom richt Bataljong zich, behalve op jeugdambtenaren, ook op jeugdleden en schepenen voor een sterk jeugdbeleid. Bataljong versterkt lokale besturen via thematische netwerken en door het ontsluiten van expertise van steden en gemeenten. Ook op Europees, federaal en Vlaams niveau verdedigt Bataljong de belangen van steden en gemeenten en promoot ze de troeven van kind- en jeugdvriendelijk (lokaal) beleid, gestoeld op de kinderrechten. Want kinderen en jongeren zijn cruciaal. Niet alleen voor de toekomst, maar ook en vooral vandaag.

Was 2018 het jaar waarin in Sint-Niklaas intensief geluisterd werd naar kinderen en jongeren, dan wordt 2019 het jaar waarin de stad met hun opmerkingen aan de slag gaat om de nieuwe bestuursperiode en beleidsplanning te voeren.

ge burgers, hun mening telt mee,' zegt Jimmy Wertelaers, jeugdcoördinator in Meeuwen-Gruitrode. 'We moeten continu de vinger aan de pols houden en kinderen en jongeren structureel mee aan het beleid laten werken. Voor de nieuwe legislatuur doorliepen Yves en ik samen met beide jeugdraden een breed belevingsonderzoek bij meer dan 350 Oudsbergse kinderen en jongeren. Hun aanbevelingen nemen we mee naar de gesprekken over het nieuwe meerjarenplan.' Als projecten de leefwereld van kinderen en jongeren raken, tracht de gemeente hen er consequent via aangepaste methodieken bij te betrekken. Zoals toen de buurtbewoners en de kinderen van Plockroy, een jonge wijk die de laatste jaren sterk groeide, een ingerichte plek nodig hadden waar kinderen en andere bewoners elkaar konden ontmoeten,' zegt Jimmy Wertelaers. 'Het bestuur gaf hun alle ruimte, waardoor het project cocreatief groeide en er zo'n plek is gekomen.'

Baas in Sint-Niklaas

Ook de stad Sint-Niklaas gaat voor kindvriendelijk beleid. Net als Meeuwen-Gruitrode nam ze daarvoor in 2014 het label in ontvangst. In 2018 stapte Team Jeugd van de stad naar kinderen en jongeren in een intensief belevingsonderzoek. 'Met de campagne Baas in Sint-Niklaas gingen we op zoek naar hoe de jongste Sint-Niklazenaren de stad beleven,' vertelt Laura Van de Vyver van Team Jeugd.

'Hoe vinden zij het om hier te wonen, naar school te gaan, te spelen en rond te hangen? Wat zouden zij veranderen als zij het voor het zeggen hadden? We bereikten 3043 kinderen en jongeren met als resultaat een mooi inzicht in hun leefwereld én een blik op hun verlangens voor een kindvriendelijker Sint-Niklaas.' Haar collega Tim De Brabander vult aan: 'Het traject bestond uit twee fases. Eerst deden we een brede enquête om te weten te komen van welke thema's kinderen en jongeren in de stad wakker liggen. De top drie voor kinderen is natuur en milieu op 1, samen gelukkig leven op 2 en spelen en hobby's op 3. Bij jongeren is de top drie vrije tijd, veiligheid en bescherming, en natuur en milieu.' 'Op basis van deze thema's en op maat van elke doelgroep doken we in fase 2, een diepgaander onderzoek. Hierbij wilden we meer weten over de ervaringen van kinderen en jongeren wat hun prioritaire thema's betreft en van hen vernemen wat er volgens hen anders of beter kan,' zegt Laura Van de Vyver. 'Met de resultaten in de hand hielden we met de kinderen een guerrilla-inval bij het college van burgemeester en schepenen. We versierden ook de kantoren van alle collega's met quotes van jongeren en lieten een brochure achter met de highlights van het onderzoek.' Was 2018 het jaar waarin intensief geluisterd werd naar kinderen en jongeren, dan wordt 2019 het jaar waarin de stad met hun opmerkingen aan de slag gaat om de nieuwe bestuursperi-

Februari 2019

Congressen voor lokale regisseurs van sterk beleid voor kinderen en jongeren

Eén derde van de bevolking is jong. Straf beleid voor kinderen en jongeren dag in dag uit, hoe maak je dat? Laat je op onze congressen prikkelen en inspireren door lokale praktijken en ontmoetingen met collega's en partnerorganisaties. We verwelkomen schepenen van Jeugd en jeugdamttenaren om 18 uur.

Op 12 februari in Kortrijk, 13 februari in Gent, 14 februari in Brussel, op 19 februari in Antwerpen en op 21 februari in Genk.

Informatie:

Annelies Schepers, T 03-821 06 05, annelies.schepers@bataljong.be

Gratis inschrijven op www.sterkbeleidvoorjongeinwoners.be

ode en beleidsplanning te voeren. 'We traptten 2019 kindvriendelijk in gang met een inspiratievoormiddag voor alle ambtenaren en politici. We wilden hen onderdompelen in kindvriendelijk beleid en hen prikkelen en inspireren over wat dat allemaal kan betekenen. Daarbij kwamen uiteraard de resultaten van "Baas in Sint-Niklaas" aan bod en begonnen we op basis daarvan acties uit te denken die de stad nog kindvriendelijker maken,' zegt Tim De Brabander. 'We deden dit allemaal samen mét kinderen en jongeren. Met een klas uit het zesde leerjaar en drie klassen uit het secundair legden we in december een voortraject af om hen klaar te stomen voor de inspiratiedag om dan de beleidsmakers van de stad te kunnen overtuigen. We vonden het heel belangrijk hen te versterken, zodat hun straffe stem volwaardig aan bod kon komen,' sluit Laura Van de Vyver af. ■

IMKE PICHAL IS COÖRDINATOR KINDVRIENDELIJKE STEDEN EN GEMEENTEN BIJ BATALJONG

Resultaten 'Baas in Sint-Niklaas': http://bit.ly/Resultaten_Baas_in_SintNiklaas

congres & forum PUBLIEKE RUIMTE

12 MAART 2019 ICC GENT

   #CPR2019

WWW.CONGRESPUBLIEKERUIMTE.INFO

VOOR EEN STERK LOKAAL BELEID

- › Jaarlijkse hoogmis voor alles rond openbare ruimte in Vlaanderen
- › Gent als gaststad met inspirerende projecten
- › Keynote door Jim Walker, Walk 21
- › Wake up call uit de theatervoorstelling 'Braempraat' door Dimitri Leue
- › Boeiende keynote sprekers, lezingen, workshops, excursies en demo's
- › Tal van innovaties te ontdekken op het Forum Publieke Ruimte
- › Uitreiking van de Prijs Publieke Ruimte en de Aquafinprijs
- › Praktijkboek Publieke Ruimte voor elke deelnemer
- › Prominente partners

organisatie

met medewerking en steun van

Vlaanderen
verbeelding werkt

AGENTSCHAP
BINNENLANDS
BESTUUR

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

AGENTSCHAP
ZORG &
GEZONDHEID

DEPARTEMENT
OMGEVING

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

AGENTSCHAP
WEGEN & VERKEER

In 2015 keurden de Verenigde Naties de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling goed, die zeventien doelstellingen omvat die ook lokaal een vertaling kunnen krijgen. Kinderopvang kan eveneens haar steentje bijdragen. Zo verwijst de Agenda 2030 naar het belang van voorschoolse zorg en opvoeding. Werk maken van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen kan ook met kleine ingrepen. De zevende doelstelling zet in op toegang tot betaalbare, betrouwbare en duurzame energie voor iedereen, maar ook op efficiënter gebruik van energie. Zorgvoorzieningen zoals kinderopvang zijn energievervlinders. Kan het ook daar efficiënter? Goed voor het milieu en voor de gemeentekas.

ANN LOBIJN IS VVSG-STAFMEDEWERKER KINDEROPVANG

Energie efficiënter gebruiken, **kinderopvang neemt voortouw**

Op 12 januari 2017 ondertekende minister Jo Vandeurzen dertien klimaatsengagementen, samen met het VEB, het Vlaamse energiebedrijf dat de Vlaamse overheid energie moet doen besparen, en de koepels zoals de VVSG. De zorgsector streeft in deze engagementen naar een jaarlijkse energiebesparing van 2,09% tussen 2017-2030. Om dit te bereiken kan er voor gebouwen in de zorgsector een energieprestatiediagnose op maat gebeuren voor een dynamisch investeringsplan.

Concrete energiebesparende maatregelen

Sindsdien kregen 32 kinderopvangvoorzieningen een energieprestatiediagnose met tal van suggesties om energie te besparen. Als ze al deze maatregelen uitvoeren, kunnen ze samen 8303 ton CO₂ per jaar besparen. De totale geschatte energiekostenbesparing voor de kinderopvangvoorzieningen bedraagt 1,8 miljoen euro per jaar. 'Een van de eenvoudigste maatregelen om energie te besparen is *relam-*

ping,' vertelt Toon De Nyn, projectleider energie-efficiëntie bij VEB. 'Simpelweg door gloei- of halogeenlampen te vervangen door de energiezuinigere ledlampen. Maar uit de energiescan bleek ook wel kortetermijnwinst te boeken via *relighting*: hierbij worden zowel de lampen als de armaturen vervangen. Op basis van de behoeften en inrichting van het gebouw bepaal je hoeveel en waar er lampen moeten hangen. Minder armaturen, op een andere manier en plaats opgehangen, nieuwe armaturen die minder verbruiken en dat gecombineerd met zuinigere ledlampen geven een pak energiewinst.' Drie andere energiebesparende maatregelen met een relatief korte terugverdientijd zijn isolatie van leidingen, installatie van zonnepanelen en regeltechnische aanpassingen aan de verwarming. 'We stellen vast dat verwarmingsleidingen vaak onvoldoende of onvolledig geïsoleerd zijn. Zo verlies je natuurlijk warmte en dat kost energie. De prijs van goede isolatie rond ketel, collector en verwarmingselement verdient je al snel

terug.' Ook de installatie van zonnepanelen om het eigen elektrisch verbruik af te dekken is vandaag aangewezen bij kleinere PV-installaties, volgens Toon De Nyn. Uiteraard hangt dit af van de geschiktheid van het dak voor zonnepanelen, maar de gemiddelde terugverdientijd van een gemiddelde PV-installatie bedraagt nu negen jaar. 'In sommige kinderopvangvoorzieningen leverden ook allerlei aanpassingen aan de verwarming een fikse besparing op de energiefactuur op: thermostatische kranen of buitenvoelers optimaliseren het verbruik, zonder dat het comfort erop achteruitgaat.' Na de opmaak van een uitvoeringsplan moeten de voorzieningen de maatregelen ook daadwerkelijk uitvoeren. Voorzieningen die een energiescan hebben laten uitvoeren, kunnen doorlopend ondersteuning van het klimaatfonds vragen via het Terra-platform. Het VEB heeft voor alle energiebesparende maatregelen raamovereenkomsten in uitvoering waarvan de voorzieningen gebruik kunnen maken. Zo kunnen die zich

concentreren op de kinderopvang en neemt het VEB het duurzaam energiebeheer voor zijn rekening.

Wiegelied: energieneutraal gebouw

In een bestaand gebouw kun je aan energie-efficiëntie werken, maar helemaal mooi wordt het als je een nieuw kinderdagverblijf kunt bouwen. Sinds in september 2018 het Oostendse kinderdagverblijf Wiegelied de deuren van zijn nieuwe thuis opende, kunnen er 72 kinderen terecht in het bio-ecologische en klimaatneutrale gebouw. Er is gebruik gemaakt van strobalembouw. Uiteraard riep dat vragen en twijfels op. Hoe zit het met ongedierte? En vooral, is deze techniek wel brandveilig? Door de compressie van stro en leem aan de binnen- en buitenkant heeft het gebouw net een grotere brandweerstand dan bij gebruik van andere materialen. En vooral de positieve akoestische eigenschappen van het gebouw hebben iedereen overtuigd. Er wordt flink bespaard op de verwarmingsfactuur. 'De vloerverwarming is niet alleen gezellig, ze

verlaagt de energiekosten ook. Bij gewone verwarming moet het water op een veel hogere temperatuur verwarmd worden dan bij vloerverwarming. Bovendien wordt bij vloerverwarming de ruimte vanaf beneden verwarmd, in tegenstelling tot bij een gewone radiator die een stuk boven de grond staat en eerst zijn warmte naar boven afgeeft. Met vloerverwarming heb je minder warmteverlies. Vloerverwarming biedt ook een betere warmtespreiding, vooral bij grotere oppervlakten,' zegt Fenella Storms, pedagogisch coach in de stad Oostende. Qua verlichting is gekozen voor

energiezuinige led. Deze lampen geven minder warmte af, waardoor de energie beter gebruikt wordt om effectief te verlichten. Led-lampen gaan ook veel langer mee dan gloeilampen en spaarlampen, wat ook nog eens vriendelijker is voor het milieu. Verder is er in elke leefgroep een lichtcatcher aangebracht. Dit is een koepel waarin een spiegel geïntegreerd is die meedraait met de zon – dit werkt op zonne-energie –, zodat er altijd een optimale lichtinval

is. Ook in de centrale gang, die dienst doet als polyvalente ruimte, zijn er lichtcatchers. ■

Het VEB heeft voor alle energiebesparende maatregelen in uitvoering waarvan de voorzieningen gebruik kunnen maken. Zo kunnen die zich concentreren op de kinderopvang en neemt het VEB het duurzaam energiebeheer voor zijn rekening.

Zorg dragen voor elkaar is vaak heel gewoon binnen een gezin, maar nooit is het vanzelfsprekend. Daarom organiseert het Zorgloket van Londerzeel praattafels en vormingsmomenten voor mantelzorgers, koffiesalons voor mensen die geconfronteerd worden met kanker, chronische ziekte, rouw of verlies, en ontmoetingsmomenten voor jonge gezinnen met een zorgenkind. Dit vindt allemaal plaats in het Zomerhuis. Ook jongeren tussen twaalf en achttien jaar kunnen er terecht om beter te leren omgaan met verlies en om herstelgericht door het leven te gaan.

In het Zomerhuis is verdriet geen taboe

zorg of het zorgcontract. Er is ruim tijd voor vragen, bedenkingen en ervaringen.

Huilen en lachen

‘Mantelzorgers willen daarnaast ook hun verhaal kwijt,’ zegt Els Pas. Daarom startte het Zorgloket in het na-

jaar van 2017 met koffiesalons: maandelijkse ontmoetingsmomenten voor mensen en familieleden van mensen die worden geconfronteerd met kanker, chronische ziekte, afscheid nemen en verdriet. In een vertrouwelijke sfeer delen de mensen hun ervaringen, leren ze van elkaar en steunen ze elkaar. De koffiesalons werden gecreëerd in samenwerking met Kom op tegen Kanker, Hedera Klein-Brabant, een lotgenotengroep voor mensen die met borstkanker in aanraking kwamen, en ConTempo, een vzw die rouwzorg-

trajecten organiseert voor mensen die met hun verdriet alleen achterblijven en niemand meer vinden om erover te praten.

In de koffiesalon ontmoet ik Anny en Viviane, twee vrijwilligers die de ontmoetingsmomenten begeleiden. Allebei verloren ze enkele jaren geleden hun levenspartner. ‘Woorden geven aan je verdriet doet veel,’ legt Anny uit. ‘Ik probeer dat af te schermen voor mijn kinderen en kleinkinderen, want je hebt niet het recht hen voortdurend mee te slepen in je verdriet. Maar hier in het Zomerhuis hoef ik mijn verdriet niet af te schermen en is het net goed dat ik erover kan praten.’ Viviane is het ermee eens. ‘Als je blijft treuren, verlies je al je kameraden. Maar zwijgen maakt je verdriet dubbel zo hard. Het een plek geven daarentegen, zoals hier in het Zomerhuis, lucht op.’ ‘Soms vragen de mensen mij wat ik in het Zomerhuis ga doen,’ zegt Anny. ‘Of ik de miserie opzoek. Je komt van de miserie en je gaat naar de miserie, zeggen de mensen dan. Op zulke momenten

‘Alles begon met de mantelzorgpremie,’ zegt projectleider Els Pas van het OCMW. ‘Mensen kunnen die jaarlijks aanvragen, tussen 1 en 30 september. Telkens krijgen we dan ook veel vragen over toegankelijke informatie over de voorzieningen, de premies en de tegemoetkomingen, maar ook over manieren om het positief te blijven volhouden, jezelf niet kwijt te geraken, grenzen te stellen, de balans tussen zorg voor anderen en zelfzorg te bewaken. Dat was en is voor ons de aanzet om regelmatig vormingsmomenten voor mantelzorgers te organiseren.’ Daarna volgden de praattafels voor mantelzorgers, in samenwerking met de erkende mantelzorgorganisaties in Vlaanderen. Mantelzorgers ontmoeten elkaar bij een kopje koffie, terwijl een spreker tips geeft over een welbepaald thema, zoals ontspoorde zorg, respijt-

Vrijwilliger Viviane:

‘Als je blijft treuren, verlies je al je kameraden. Maar zwijgen maakt je verdriet dubbel zo hard. Het een plek geven daarentegen, zoals hier in het Zomerhuis, lucht op.’

Tijdens de ontmoetingsmomenten in het Zomerhuis nemen de jongeren zelf de leiding in het verliesgericht en herstelgericht proces dat zij doorlopen. Het komt erop aan naar hen te luisteren, er voor hen te zijn, zodat ze hun gevoelens herkennen en erkennen.

vraag je je wel eens af of je wel goed bezig bent. Maar als ik hier ben, voel ik mij zoveel sterker. Miserie? Er wordt gehuild en gelachen. Dit kun je toch niet op straat uitbazunen?’

Het taboe van jong verdriet

Ook kinderen, jongeren en jongvolwassenen krijgen steeds vaker te maken met het plotse overlijden of een overlijden na een slepende ziekte. Daarom organiseert het Zorgloket één middag per maand een ontmoetingsmoment voor jongeren tussen twaalf en achttien jaar. Tijdens creatieve sessies in het Zomerhuis leren ze omgaan met verlies in hun dagelijks leven. Dit beperkt zich niet tot het overlijden van een geliefde. Het kan ook gaan over een relatiebreuk, vriendschappen die ophouden, een sociaal netwerk dat je verliest doordat je afstudeert, verandert van werk of verhuist. Het is belangrijk de confrontatie met het verlies aan te gaan, er betekenis aan te geven, gevoelens te erkennen en een plaats te geven, los te laten en herstelgericht opnieuw deel te nemen aan een veranderende wereld, nieuwe dingen te doen, een nieuwe identiteit aan te nemen, relaties te herdefiniëren of nieuwe relaties aan te gaan. De ontmoetingen in het Zomerhuis kunnen in die optiek een opstap zijn naar het aanbod van Missing You. (www.missingyou.be)

Omwille van hun privacy kan ik geen sessie met de jongeren meemaken, zo leggen de vrijwillige begeleiders Ann en Pats uit. Ann heeft als psycholoog ervaring met geestelijke gezondheidszorg en met revalidatie van kinderen met een gedragsproblematiek. Pats werkt als ‘hoopverlener’ in de jeugdhulpverlening. Ze is ook actief binnen de Eigen Kracht Conferenties. Allebei wonen ze in Londerzeel.

Pats en Ann willen zeker niet in de plaats treden van de zorgprofessional. ‘We laten het veilige kader van de hulpverlening los,’ zegt Pats. ‘Net zoals de jongeren zetten we onze eigen kwetsbaarheid, onze eigen beperkingen in. Dat is puur en authentiek, dat voelen de jongeren heel sterk aan. Voor hen is dat een veilige context en daardoor stellen ze zich open.’ Voor Ann is dit ook afstand nemen van paternalisme: ‘Dikwijls weet de hulpverlener het zoveel beter. Maar hier laten wij dat los. Dit veronderstelt wel dat je als mens sterk in het leven staat.’

Tijdens de ontmoetingsmomenten in het Zomerhuis nemen de jongeren zelf de leiding in het proces dat zij doorlopen. Het komt erop aan naar hen te luisteren, er voor hen te zijn, zodat ze hun gevoelens herkennen en erkennen. Af en toe bevragen Pats en Ann de jongeren ook. In het besef dat mensen willen huilen en hun verdriet willen voelen. Totaal het tegenovergestelde dus van snel van onderwerp veranderen of het heikele onderwerp uit de weg gaan, clichés gebruiken zoals ‘tijd heelt alle wonden’, ‘je moet sterk zijn’, ‘ik begrijp het’ of zelf invulling geven aan wat de jongere nodig heeft.

Voor Pats betekent dit tijd nemen: ‘Pas dan treed je met elkaar in verbinding. Niet zozeer om te praten, wel om samen iets te doen: een broodje eten, naar muziek luisteren, teksten lezen, collages maken. Er is heel veel verdriet bij jongeren en dat is taboe. De huidige cultuur van de sociale media waarin alles perfect is en iedereen zich van zijn mooie en succesvolle kant laat zien, is daar wellicht niet vreemd aan. In die optiek is het Zomerhuis voor hen een vrijplaats, een plek waar ze niks te verliezen of te winnen hebben, maar waar ze wel mogen en kunnen “zijn”. Soms

zien we hier en daar een therapeutisch effect, maar dat is alleszins niet de intentie. “Zijn” is veel belangrijker.’

Zorgenkinderen

Els Pas organiseert in het Zomerhuis ook twee keer per jaar een ontmoetingsmoment voor jonge gezinnen. ‘Dit doen we samen met Magenta, zij geven ouders instrumenten om hun zorgende taak te vervullen en te combineren met andere taken, zoals werken. Ouders hebben veel aan die lotgenotencontacten: ze ondervinden dezelfde problemen bij het aanvragen van tegemoetkomingen, of in hun zoektocht naar de juiste hulpverlening, de juiste hulpmiddelen, de juiste school. Ze ervaren snel dat ze in vergelijkbare situaties zitten en geven elkaar tips. We werken ook rond bepaalde thema’s, zoals de wetgeving over de nieuwe vakantieregeling.’

Als mij één ding duidelijk wordt tijdens mijn bezoek aan het Zomerhuis, dan is het dat het met een zeer breed aanbod, van vorming tot ontmoeting, inspeelt op vragen en behoeften van jong tot oud, van mantelzorgers, van gezinnen en van mensen met een handicap en hun omgeving. Het Zomerhuis werkt samen met tal van organisaties omwille van hun expertise. Zo werken ze in de toekomst ook samen met !Drops, een sociaal innovatiebureau uit Gent, om op vernieuwende manieren mantelzorgers te bereiken. Bijvoorbeeld door een onlineplatform met chatfunctie en een heuse ‘MantelzorgHub’ te ontwikkelen. Om al die redenen werd het Zomerhuis in 2018 genomineerd voor de allereerste ZiA (Zorg in Actie). De ZiA bekroont de creativiteit en inzet van lokale besturen voor zorg en is een initiatief van de VVSG. ■

DANY DEWULF IS STAFMEDEWERKER INCLUSIE EN VERMAATSCHAPPELIJKNING VAN ZORG BIJ DE VVSG

Els Pas, T 052 30 36 16, zorgloket@londerzeel.be
Het Zomerhuis - OCMW Londerzeel,
Mechelsestraat 55 - 1840 Londerzeel

WIE

Margot Mys

WAT

Coördineert de vernieuwde vrijwilligerswerking van het OCMW van Wichelen, naast projectwerk betreffende kinderarmoede.

HOE

Via de intakegesprekken met de vrijwilligers, de aansturing van de vrijwilligerscoaches, procesbegeleiding en dialoog met de partnerorganisaties zorgt ze er mee voor dat iedereen zijn talenten inzet op de meest geschikte plek. Zo bloeit het vrijwilligerswerk in het Wichelse welzijnsveld.

HOEVEEL

Momenteel zijn er 190 vrijwilligers actief in een twintigtal verschillende taken of diensten van het OCMW, aangestuurd door elf directe coaches. Gemiddeld meldt zich wekelijks één nieuwe kandidaat-vrijwilliger aan.

**vrijwilligerswerk.
wichelen.be**

Dat de vrijwilligerswerking van OCMW Wichelen op volle toeren draait, is te danken aan gemotiveerde vrijwilligers, maar voor een groot deel ook aan een goed geoliede organisatie. Margot Mys coördineert, coacht de coaches en houdt het contact met iedereen levendig.

‘Onze werking telt vandaag maar liefst 190 vrijwilligers,’ zegt Margot Mys met enige trots. ‘Ze doen zeer uiteenlopende zaken. We kunnen hun een twintigtal verschillende taken aanbieden, een groot deel daarvan zit binnen ons woon-zorghuis: bezoeken brengen aan bewoners, de cafetaria openhouden, de gezelschapsdienst verzorgen op de gesloten afdeling voor personen met dementie, uitstappen begeleiden als lid van de wandelgroep en zo meer. Voor de sociale dienst zijn

de vrijwilligers actief in de huiswerkbegeleiding, bij de sociale kruidenier, in de begeleiding van anderstalige nieuwkomers. Bij de dienst ouderen- en thuiszorg werken ze mee in het sociaal restaurant en in het personenvervoer. De bedeling van warme maaltijden aan huis gebeurt in de week door onze keukens, maar in het weekend doen de vrijwilligers dat. Het zijn trouwens vrijwilligers die die weekenddienst hebben opgezet, vroeger gebeurde het gewoon niet.’

Mensen op de beste plek zichzelf laten zijn

In contact met

STEFAN DEWICKERE

Het aantal vrijwilligers groeit nog altijd. In de loop van het jaar dient zich gemiddeld wekelijks een nieuwe kandidaat aan, wat echt wel veel is. De helft daarvan komt naar aanleiding van een wervingsactie van het OCMW, de anderen nemen uit eigen beweging contact op. De continue uitbreiding van het vrijwilligersbestand brengt specifieke uitdagingen met zich mee. 'We zien nieuwe mensen altijd graag komen,' zegt Margot Mys. 'Nieuwe vrijwilligers brengen weliswaar soms verandering mee, wat tot wrijving kan leiden met de mensen die al langer actief zijn en gaandeweg gewoontes en ideeën hebben ontwikkeld. In het verleden gaf dat wel eens strubbelingen, sinds twee jaar loopt het veel vlotter, omdat we gestructureerder werken en de mensen van nabij begeleiden.' Samen met het aantal stijgt overigens ook de vraag naar vrijwilligers, stipt Margot Mys aan. 'Medewerkers, dienst-

hoofden of bestuurders komen me regelmatig vragen of ze voor een bepaalde activiteit of dienst vrijwilligers kunnen inschakelen. Onze werking zal dus nog wel uitbreiden. Opletten dat we onszelf niet voorbijlopen, dat is de grootste uitdaging.'

Vroeger deed Margot Mys al projectwerk in verband met kindermoede, sinds 2016 neemt ze er ook de vernieuwde vrijwilligerswerking bij. Als coördinator werkt ze vooral beleidsmatig, maar ze is wel dagelijks met mensen bezig. 'Ik doe de zogenaamde intake. Wanneer nieuwe vrijwilligers zich aanbieden, voer ik het eerste verkennende gesprek met hen. We bekijken samen wat er bij hen past, wat ze graag doen, waar ze goed in zijn, zodat ik hen naar de juiste plek kan leiden. Dat hoeft trouwens niet altijd in onze eigen organisatie te zijn. Het gebeurt dat ik hen doorverwijs naar vrijwilligerswerkingen buiten ons OCMW, als ik denk dat ze daar het best tot hun recht kunnen komen.'

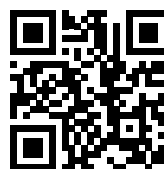
'Als *people person* haal ik veel voldoening uit dit werk, vooral dan uit de individuele contacten met mensen. De

intakegesprekken doe ik heel graag. Gebeurt het dat er een moeilijke boodschap moet worden overgebracht, dan wordt er binnen de organisatie al eens aan mij gedacht. Dat vind ik ook geen probleem. Daarnaast heb ik vooral contact met de elf medewerkers die rechtstreeks de vrijwilligersgroepen begeleiden. We noemen ze de directe coaches, en ik ben dan degene die hen coacht. Ik vind het enorm boeiend die mensen aan te sturen en te volgen hoe ze met de vrijwilligers aan de slag gaan. Voor elke vrijwilligersgroep organiseer ik samen met de directe coach jaarlijks een intervisie, waarin we de problemen en aandachtspunten overlopen, elkaar feedback geven, positieve respons van de gebruikers met elkaar delen. Zo maken we samen de werking nog beter. Maar het mag ook echt gezellig worden: eenmaal per jaar gaan we met elke groep uit eten, bijvoorbeeld. En in maart is er het jaarlijkse bedankingsfeest voor de vrijwilligers, dat ik organiseer. Dus ja, ik hou eigenlijk wel van mijn werk!' (lacht) ■

PIETER PLAS IS REDACTEUR VAN LOKAAL

agenda

ONTDEK ONS OPLEIDINGSAANBOD OP WWW.VVSG.BE/AGENDA

februari

Genk start 7 februari

Turnhout start 18 maart

Oostende start 14 oktober

Kessel-Lo start 21 november

Mentoropleiding technisch uitvoerende beroepen

Lokale besturen kunnen meebouwen aan bruggen tussen onderwijs en werk als interessante leerwerkplekken voor jongeren. Deze opleiding biedt je inzicht in de coachende taak van de mentor. De opleiding versterkt de competenties die je nodig hebt voor een goede begeleiding zoals communiceren, duidelijke feedback geven en evalueren.

www.vvsg.be/agenda

Brussel 7 februari

Leuven 21 mei

Gent 3 oktober

Dilemmatraining

Voor iedereen die binnen een lokaal bestuur regelmatig voor een dilemma staat. De weg naar een zorgvuldige beslissing is vaak heel moeilijk en brengt veel stress met zich mee. Deze training helpt het juiste antwoord vinden op lastige morele vraagstukken uit de praktijk. (begeleiding: Alexander De Waele, Governance & Integrity)

www.vvsg.be/agenda

Vlaanderen 12 februari

Dikketruiendag

De klimaatflandriens smeren de kuiten in en met weerman Frank Deboosere op kop huldigt Dikketruiendag op deze dag iedereen die door weer en wind naar school en werk fietst, het hele jaar door. Inspiratie voor acties op de website.

www.dikketruiendag.be

Gent 12 februari

Mechelen 14 februari

Roeselare 19 februari

Leuven 26 februari

Hasselt 28 februari

BBC - Meerjarenplan voor mandatarissen en beleidsmedewerkers

Welke stappen zijn er nodig voor een ambitieus meerjarenplan voor de beleids- en beheerscyclus 2020-2025? De strategische oefening van beleid en administratie moet tegen eind 2019 een consistent en financieel onderbouwd geheel van doelstellingen, actieplannen en acties opleveren. Dit masterplan geeft richting aan het lokale bestuur voor de komende legislatuur en garandeert een doelgerichte en efficiënte inzet van middelen.

www.vvsg.be/agenda

Turnhout 12 februari

Hasselt 14 februari

Aarschot 19 maart

Oudenaarde 14 mei

Torhout 11 juni

Verhoog je veerkracht - Jezelf wapenen tegen burn-out

Het doel van deze vorming is te leren hoe je meer veerkracht en weerbaarheid kunt ontwikkelen om burn-out te vermijden. Tijdens een interactieve workshop met herkenbare voorbeelden worden de deelnemers zich bewust van hun persoonlijke energiehuishouding en het belang van veerkracht voor de uitoefening van hun werk en voor een optimale balans tussen werk en privé.

www.vvsg.be/agenda

Kortrijk 12 februari

Gent 13 februari

Brussel 14 februari

Antwerpen 19 februari

Genk 21 februari

Congressen voor lokale regisseurs van sterk beleid voor kinderen en jongeren

Eén derde van de bevolking is jong. Hoe maak je straf beleid voor kinderen en jongeren? Laat je op onze congressen prikkelen en inspireren door lokale praktijken en ontmoetingen met collega's en partnerorganisaties.

www.sterkbeleidvoorjongeinwoners.be en annelies.schepers@bataljong.be

Brussel 13 februari

Lokaal mondiaal op weg naar 2030

Een dag vol ideeën en inspiratie voor een duurzame gemeente. Want met de zeventien duurzameontwikkelingsdoelstellingen is de transitie mogelijk naar een wereld waarin ontwikkeling onlosmakelijk verbonden is met respect voor onze planeet en haar bewoners. Veel voorbeelden uit Vlaamse lokale besturen maar ook uit Nederland en Noorwegen passeren de revue.

Internationala@vvsg.be

Vlaanderen 23 februari

Academies nemen Tijd voor Kunst

Met optredens, tentoonstellingen, workshops en happenings nemen de academies van Oostende tot Maasmechelen tijd voor kunst.

www.dagvandeacademie.be

INLEVERING

PERSONEELSADVERTENTIES

Lokaal 3 (maartnummer) – 8 februari
Lokaal 4 (aprilnummer) – 7 maart

Uw personeelsadvertenties
in **Lokaal, VVSG-week,**
op de **VVSG-website**
én getweet via **@JobLokaal**

INFORMATIE

vacatures@vvsbg.be

Op zoek... naar nieuwe collega's?

De VVSG biedt verschillende tariefformules aan voor de plaatsing van vacatures, zoals een gezamenlijke formule met Poolstok.
www.vvsbg.be/vacatures.

01-02-2019

GEMEENTE ARENDONK
Directeur gemeentelijke academie voor
schone kunsten

GEMEENTE GROBBENDONK
Beleidsmedewerker HRM

03-02-2019

ZORGBEDRIJF ROESELARE
Beleidsmedewerker
STAD ROESELARE
Preventiewerker

06-02-2019

STAD LEUVEN
Afdelingshoofd sociale zaken
PROVINCIE VLAAMS-BRABANT
- Diensthooft vergunningen
- Budgetcoördinator
- Bestuurssecretaris ingenieur integraal
waterbeleid
- Hoofddeskundige landmeter-expert
- Specialist vergunningen ruimtelijke ordening

07-02-2019

CEVI NV
Productbeheerder belastingen

10-02-2019

GEMEENTE MERCHTEM
Deskundige informatica | GIS-coördinator
STAD EN OCMW GENK
Diensthooft woon- en zorgbegeleiding

12-02-2019

STAD AALST
Directeur CC De Werf

12-02-2019

STAD SINT-NIKLAAS
Doelgroepenwerker taalcoach

14-02-2019

UITGEVERIJ VANDEN BROELE NV
- Accountmanager digitale kennispunten
Vlaams-Brabant
- Digital platform strategiest

15-02-2019

GEMEENTE BEVEREN
- Ploegbaas onderhoud openbaar domein
- Projectleider

GEMEENTE BRASSCHAAT

Deskundige mobiliteit
CAMPINA ENERGIE
Business developer

17-02-2019

STADSKANTOOR TURNHOUT
- Coördinator financiën
- Consulent onderwijs

18-02-2019

STREEKVERENIGING ZUIDRAND
Projectmedewerker Nature Smart Cities –
Trage wegen
GEMEENTE KAMPENHOUT
Hoofddeskundige boekhouding

28-02-2019

ZORG LEUVEN
Onafhankelijk bestuurder
ZORGVERENIGING MINTUS BRUGGE
HR-manager/Adviseur personeel

Leuven 26 februari

Gent 4 april

Samenwerken, verzelfstandigen, privatiseren van zorgdiensten - hoe beslis je dat?

In deze vorming presenteren we instrumenten om de discussie over verzelfstandigen systematisch te voeren en de gevolgen van de mogelijke beslissingen in kaart te brengen voor alle partijen: de burger, het budget, de organisatie, het personeel.
www.vvsbg.be/agenda

Baden-Baden 26 en 27 februari

Smart use of biomass for alternative carbon products

Europese conferentie van het Interreg NWE Re-Direct consortium over het nuttige gebruik van biomassa zoals Japanse duizendknoop, frambozensnoeijsel of bermmaaisel voor alternatieve koolstoftoepassingen zoals biochar, actieve kool, houtskoolvervanger, veevoeder of grondverbeteraar.
re-direct-nwe.eu en info@re-direct-nwe.eu

maart

Lille, Wetteren, Staden, Bierbeek en Leopoldsborg vanaf 14 maart

Inspiratie- en netwerkvondten voor burgemeesters en schepenen van communicatie

Wat moet een mandataris weten over lokaal communicatiebeleid? Kortom, de vereniging voor overheids- en socialprofitcommunicatie, organiseert samen met de VVSG vijf provinciale inspiratie- en netwerkvondten voor burgemeesters en schepenen die zich op het vlak van communicatiebeleid willen versterken. Verwacht een praktisch én haalbaar antwoord.
<https://www.kortom.be/lokalecommunicatie>

Vlaanderen 25 februari tot 1 maart

Expeditie Zorg

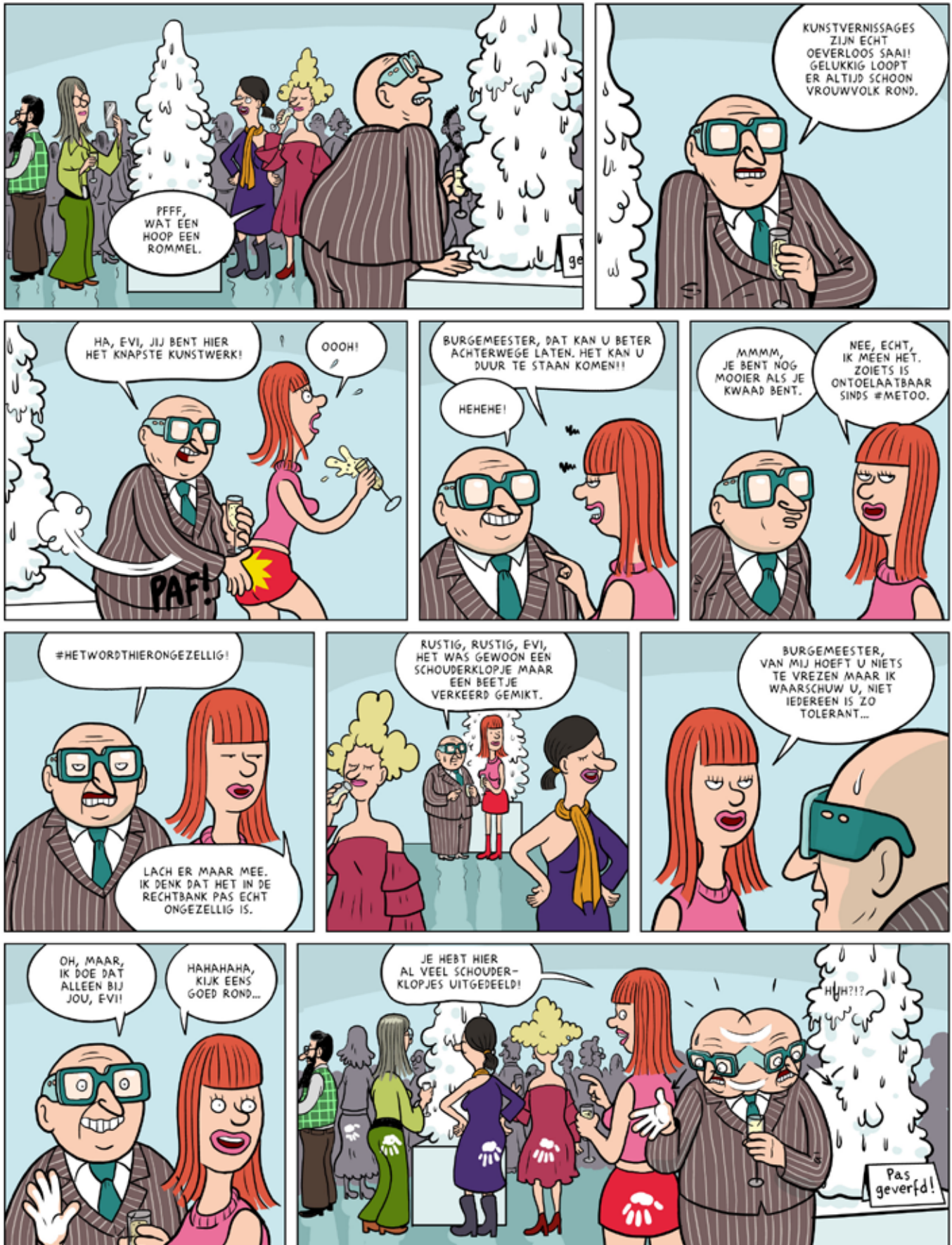
Lokale dienstencentra, (buitenschoolse) kinderopvanginitiatieven en woon-zorgcentra laten lokale politici meedraaien in de zorg, het ideale begin van deze nieuwe legislatuur.

www.vvsbg.be/zorg-en-welzijn

burgemeester Triljoen

NIX

public sector

onze diensten.

Forward. Of in het Nederlands: vooruit.
We willen het allemaal. Als individu, organisatie en maatschappij. Maar voordat je vooruit kunt kies je eerst een richting. Daar waar je naartoe wil. Bij Randstad Public Sector laten we ons hierbij niet leiden door technologie en data alleen, maar ook door inzicht, instinct en inlevingsvermogen. Tech met een persoonlijke touch. Met onze menselijke analyse van data bieden wij u passende oplossingen. Kijken wij voor u verder dan een cv of vacature. Met slimme tools zien we kansen voordat anderen die zien. Samen spelen we in op de uitdagingen van vandaag en anticiperen op die van morgen. Zo maken we meer mogelijk en betekent vooruitgang ook echt dat we allemaal vooruitgaan. Dat noemen we Human Forward.

U wil weten wat we voor u kunnen doen?
Aarzel niet om contact op te nemen.

Olivier Lefevre
directeur, 0477 97 96 05,
olivier.lefevre@randstad.be

Cosette Verhelst
manager Vlaanderen, 0472 38 42 92,
cosette.verhelst@randstad.be

public.sector@randstad.be
www.randstad.be

human forward.

MATEXI AWARD

VOOR HET MEEST VERBINDENDE BUURTINITIATIEF

Buurtontwikkelaar Matexi ontwikkelt duurzame buurten waar het goed wonen en aangenaam leven is. De baseline van Matexi is 'Welkom in de buurt'.

Om het buurtgevoel te stimuleren, reikt Matexi dit jaar al voor de vierde keer de Matexi Award uit, de prijs voor het meest verbindende buurtinitiatief.

Maak je deel uit van zo'n initiatief of ken je zo'n project in jouw buurt? Organiseert je stad of gemeente zo'n initiatief? Schrijf je project dan zeker in **vóór 24 april** op www.matexi-award.be

Welkom
in de
buurt.